

Accountants &
business advisers

„ENERGOMONTAŽA“ a.d., Beograd

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
I FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA 2012. GODINU**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1-2
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans stanja	
Bilans uspeha	
Izveštaj o tokovima gotovine	
Izveštaj o promenama na kapitalu	
Statistički aneks	
Napomene uz finansijske izveštaje	
Izjava rukovodstva	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**SKUPŠTINI ČLANOVA I DIREKTORU DRUŠTVA „ENERGOMONTAŽA“ a.d., Beograd**

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja privrednog društva „ENERGOMONTAŽA“ a.d., Beograd (u daljem tekstu: Društvo), koji obuhvataju Bilans stanja na dan 31. decembra 2012. godine i odgovarajući Bilans uspeha, Izveštaj o promenama na kapitalu, kao i Izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan, pregled značajnih računovodstvenih politika i Napomene uz finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srbije, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da, na osnovu izvršene revizije, izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju prikupljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima datim u finansijskim izveštajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izveštajima, bilo da je u pitanju kriminalna radnja ili greška. Prilikom procene rizika revizor uzima u obzir interne kontrole relevantne za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja Društva, u cilju odabira adekvatnih revizorskih procedura u datim okolnostima, ali ne i za izražavanje mišljenja o efektivnosti internih kontrola Društva. Revizija, takođe, obuhvata ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dovoljni i adekvatni da obezbede osnovu za izražavanje našeg mišljenja sa rezervom.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Nastavak)

SKUPŠTINI ČLANOVA I DIREKTORU DRUŠTVA „ENERGOMONTAŽA“ a.d., Beograd

Osnova za mišljenje sa rezervom

- Prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za 2012. godinu, Društvo nije izvršilo obračun i evidentiranje odloženih poreskih sredstava / obaveza po osnovu privremene razlike između knjigovodstvene i poreske neotpisane vrednosti osnovnih sredstava, u skladu sa zahtevima MRS 12 – Porezi na dobitak, niti je u finansijskim izveštajima iskazalo odložene poreske prihode / rashode po tom osnovu. Kvantifikaciju gore pomenute razlike nismo bili u mogućnosti da izvršimo u toku obavljanja revizije.

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte pitanja iznetih u pasusu *Osnova za mišljenje sa rezervom*, priloženi finansijski izveštaji objektivno i istinito, po svim bitnim pitanjima, prikazuju finansijsku poziciju društva „Energomontaža“ a.d., Beograd na dan 31. decembra 2012. godine, rezultate njegovog posovanja i tokove gotovine za godinu završenu na taj dan, u skladu sa računovodstvenim politikama prikazanim u Napomenama uz finansijske izveštaje i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srbije.

Skretanje pažnje

- Društvo je, u skladu sa Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preuzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj br. 03/11 i 10/12) izvršilo razgraničenje nerealizovanih neto efekata kursnih razlika i valutne klauzule u ukupnom iznosu od RSD 24,646 hiljada.
- Na dan 31. decembra 2012. godine protiv Društva se vode sudski sporovi od strane trećih lica u procjenjenom iznosu od RSD 181,130 hiljada. Konačni ishodi se za sada ne mogu utvrditi, niti je u finansijskim izveštajima izvršeno rezervisanje za bilo kakve obaveze koje mogu nastati po ovom osnovu.
- Na akcijama u vlasništvu „Kodar Inženjering“ d.o.o., Beograd (59,228 komada akcija) upisana je zaloga u korist „Banca Intesa“ a.d., Beograd.

Na pojedinim nepokretnostima u vlasništvu Društva je upisano založno pravo – hipoteka, a u korist sledećih hipotekarnih poverilaca: „Komercijalna Banka“ a.d., Beograd, „Banca Intesa“ a.d., Beograd, „Privredna Banka“ a.d., Beograd i „Marfin Banka“ a.d., Beograd.

Takođe, na pokretnim stvarima (građevinske mašine, putnička i teretna vozila) i pojedinim potraživanjima u vlasništvu Društva upisana je zaloga u korist sledećih založnih poverilaca: „Societe Generale Banka Srbija“ a.d., Beograd, „Marfin Banka“ a.d., Beograd, „Banca Intesa“ a.d., Beograd i „Komercijalna Banka“ a.d., Beograd, a na bazi više Ugovora o zalozi.

Naše mišljenje ne sadrži rezervu po ovim pitanjima.

Beograd, 18. mart 2013. godine

Zdravko Rašo
Ovlašćeni revizor

Popunjava pravno lice - preduzetnik								
07068115 Maticni broj		Sifra delatnosti	100001433 PIB					
Popunjava Agencija za privredne registre								
750 1 2 3	☐ 19	☐ 20	☐ 21	☐ 22	☐ 23	☐ 24	☐ 25	☐ 26
Vrsta posla								

Naziv :ENERGOMONTAŽA AD BEOGRAD

Sediste : BEOGRAD, ŽIVOJINA ŽUJOVIĆA 14

BILANS STANJA

7005017272627

na dan 31.12.2012. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
AKTIVA					
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		407947	393636
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004		4122	3
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		387157	367426
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		387157	367426
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007			
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		16668	26207
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010		505	505
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011		16163	25702
	B. OBRTNA IMOVINA (013+014+015)	012		765538	746189
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013		223854	206927
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014		0	4894
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		541684	534368
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016		439921	434683
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017			
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018		17194	43145
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019		58845	35460

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020		25724	21080
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021			
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		1173485	1139825
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		1173485	1139825
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025		146792	172708
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		508212	502716
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		257772	257772
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104		54944	45823
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105		190000	190000
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106			
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107			
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108		5496	9121
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		665273	637109
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112		13937	11828
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		206059	173100
414, 415	1. Dugorocni krediti	114		206059	173100
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115			
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		445277	452181
42, osim 427	1. Kratkoricne finansijske obaveze	117		154159	151589
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119		235634	251143
45 i 46	4. Ostale kratkoricne obaveze	120		28269	27630
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121		27215	21819
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122			

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123			
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		1173485	1139825
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125		146792	172708

U BEOGRADU dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07 , 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjava pravno lice - preduzetnik			
07068115 Maticni broj		Sifra delatnosti	100001433 PIB
Popunjava Agencija za privredne registre			
750 1 2 3	19	20 21 22 23 24 25 26	
Vrsta posla			

Naziv : ENERGOMONTAŽA AD BEOGRAD

Sediste : BEOGRAD, ŽIVOJINA ŽUJOVIĆA 14

BILANS USPEHA

7005017272634

u period 01.01.2012 do 31.12.2012

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		1256580	1134350
60 i 61	1.Prihodi od prodaje	202		1197475	1118130
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203		20129	39755
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204		36757	0
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205		0	31168
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		2219	7633
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		1226895	1112033
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208		42496	39733
51	2. Troskovi materijala	209		378418	311140
52	3. Troskovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210		381681	346484
54	4. Troskovi amortizacije i rezervisanja	211		50828	41397
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		373472	373279
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213		29685	22317
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214			
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215		25970	28035
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216		54036	46103
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217		10239	8154
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218		6362	3282
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		5496	9121
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222			

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223		5496	9121
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225			
722	2. Odlozeni poreski rashodi perioda	226			
722	3. Odlozeni poreski prihodi perioda	227			
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229		5496	9121
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä... NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

U BEogradu dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07 , 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjava pravno lice - preduzetnik	
07068115 Maticni broj	Sifra delatnosti
100001433 PIB	
Popunjava Agencija za privredne registre	
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19 ☐ 20 ☐ 21 ☐ 22 ☐ 23 ☐ 24 ☐ 25 ☐ 26

Naziv : ENERGOMONTAŽA AD BEOGRAD

Sediste : BEOGRAD, ŽIVOJINA ŽUJOVIĆA 14

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005017272641

u periodu od 01.01.2012. do 31.12.2012. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA 1	AOP 2	Iznos	
		Tekuća godina 3	Prethodna godina 4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	1260798	1072075
1. Prodaja i primljeni avansi	302	1249122	1057140
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	11676	14935
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	1283690	1076372
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	853324	685126
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	381108	344142
3. Placene kamate	308	16150	16985
4. Porez na dobitak	309		
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	33108	30119
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311		
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312	22892	4297
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	38292	102905
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	0	5570
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	36272	88165
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	2020	9170
5. Primljene dividende	318		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	24972	841
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320	0	505
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	23850	0
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	1122	336
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	13320	102064
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324		

POZICIJA 1	AOP 2	Iznos	
		Tekuća godina 3	Prethodna godina 4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	41531	13606
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	41531	13606
3. Ostale dugorocene i kratkorocene obaveze	328		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	0	96424
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	0	96424
3. Finansijski lizing	332		
4. Isplacene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	41531	0
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	0	82818
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	1340621	1188586
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	1308662	1173637
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	31959	14949
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339		
Â...Â". GOTOVINA NA POCETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	340	35460	28488
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	23950	18865
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	32524	26842
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	58845	35460

U BEOGRADU dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07 , 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjava pravno lice - preduzetnik		
07068115 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001433 PIB
Popunjava Agencija za privredne registre		
750 1 2 3	19	20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv : ENERGOMONTAŽA AD BEOGRAD

Sediste : BEOGRAD, ŽIVOJINA ŽUJOVIĆA 14

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005017272665

u periodu od 01.01.2012. do 31.12.2012. godine

- u hiljadama dinara

Red br.	O P I S	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	AOP	Ostali kapital (racun 309)	AOP	Neuplaci eni upisani kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija (racun 320)
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u>	401	226530	414	31369	427		440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 1+2-3)	404	226530	417	31369	430		443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419	127	432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 4+5-6)	407	226530	420	31242	433		446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuće godine <u>2012</u> (red.br. 7+8-9)	410	226530	423	31242	436		449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuće godine <u>2012</u> (red.br. 10+11-12)	413	226530	426	31242	439		452	

Red. br.	O P I S	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobici po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u>	453	43776	466	190000	479		492	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 1+2-3)	456	43776	469	190000	482		495	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457	2047	470		483		496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471		484		497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 4+5-6)	459	45823	472	190000	485		498	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine <u>2012</u> (red.br. 7+8-9)	462	45823	475	190000	488		501	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463	9121	476		489		502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477		490		503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine <u>2012</u> (red.br. 10+11-12)	465	54944	478	190000	491		504	

Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dubitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+ 7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u>	505	2047	518		531		544	493722
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 1+2-3)	508	2047	521		534		547	493722
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	9121	522		535		548	11168
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	2047	523		536		549	2174
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 4+5-6)	511	9121	524		537		550	502716
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuće godine <u>2012</u> (red.br. 7+8-9)	514	9121	527		540		553	502716
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	5496	528		541		554	14617
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516	9121	529		542		555	9121
13	Stanje na dan 31.12. tekuće godine <u>2012</u> (red.br. 10+11-12)	517	5496	530		543		556	508212

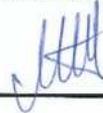
Red. br.	O P I S	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u>	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2011</u> (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine <u>2012</u> (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucej godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucej godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine <u>2012</u> (red.br. 10+11-12)	569	

U BEOGRADU dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07 , 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjava pravno lice - preduzetnik		
07068115 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001433 PIB
Popunjava Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv : ENERGOMONTAŽA AD BEOGRAD

Sediste : BEOGRAD, ŽIVOJINA ŽUJOVIĆA 14

STATISTICKI ANEKS

7005017272658

za 2012. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOŠNO PREDUZETNIKU

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 3)	602	3	3
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	2	2
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604	15	18
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	441	431

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	69953	69950	3
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607	4151	XXXXXXXXXXXXXX	4151
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	32	XXXXXXXXXXXXXX	32
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	74072	69950	4122
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	679693	312267	367426
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	569605	XXXXXXXXXXXXXX	569605
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	549874	XXXXXXXXXXXXXX	549874
	2.4. Revalorizacija	614		XXXXXXXXXXXXXX	
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	699424	312267	387157

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616	72047	46370
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617	138898	102306
12	3. Gotovi proizvodi	618	1560	1395
13	4. Roba	619		
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620	0	4894
15	6. Dati avansi	621	11349	56856
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	223854	211821

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	226530	226530
	u tome : strani kapital	624	782	3959
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Drustveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	31242	31242
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	257772	257772

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	71290	71290
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	226530	226530
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetsnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetsnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	226530	226530

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	438811	433731
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	235634	251143
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641	473	1399
27	4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	129377	106278
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	1142005	1050734
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	210915	188825
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	30581	27047
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	52610	46891
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647		
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	4854	6264
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	193172	193460
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	2438432	2305772

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troskovi goriva i energije	651	50881	60837
520	2. Troskovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	294006	262763
521	3. Troskovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	54743	48752
522, 523, 524 i 525	4. Troskovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	8962	14516
526	5. Troskovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	0	1146
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	23970	19307
53	7. Troskovi proizvodnih usluga	657	339096	336888
533, deo 540 i deo 525	8. Troskovi zakupnina	658	7072	15366
deo 533,deo 540 i deo 525	9. Troskovi zakupnina zemljista	659		
536, 537	10. Troskovi istrazivanja i razvoja	660		
540	11. Troskovi amortizacije	661	46842	41397
552	12. Troskovi premija osiguranja	662	4427	4658
553	13. Troskovi platnog prometa	663	8099	7162

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troskovi clanarina	664	980	762
555	15. Troskovi poreza	665	1335	5369
556	16. Troskovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	21512	19262
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	21512	19262
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	20880	17840
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu covekove sredine i za sportske namene	670	309	238
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	904626	875525

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672	24277	0
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacije i povracaja poreskih dazbina	673		
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674	222	171
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljiste	675		
651	5. Prihodi od clanarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	2020	9170
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	1108	1993
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679		
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	27627	11334

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682	5545	0
3. Kapitalne subvencije i druga drzavna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Drzavna dodeljivanja za premije, regres i pokrice tekucih troskova poslovanja	684		
5. Ostala drzavna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688	5545	0

X RAZGRANIČENI NEGATIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	689	9701	0
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	690	13799	0
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	691	367	0
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	692	23133	0
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	693	8154	0
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	694	504	0
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	695	7145	0
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	696	1513	0

XI RAZGRANIČENI POZITIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	697		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	698		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	699		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	700		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	701		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	702		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	703		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	704		

U BEOGRADU dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07 , 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

,,ENERGOMONTAŽA“ a.d., Beograd

**Napomene uz finansijske izveštaje
na dan 31.12.2012. godine**

1. OSNIVANJE I DELATNOST

„Energomontaža“ a.d., Beograd (u daljem tekstu „Društvo“) se bavi projektovanjem i izgradnjom energetskih i telekomunikacionih objekata. Društvo je osnovano 22. decembra 1958. godine, kao preduzeće za vršenje usluga elektro i telefonske mreže. Delatnost društva je proizvodnja dalekovodnih metalnih konstrukcija i ostalih standardnih metalnih konstrukcija, montaža i postavljanje telefonskih i električnih instalacija i opreme, projektovanje i inžinjering, kao i druge delatnosti koje se uobičajeno vrše uz upisane delatnosti radi potpunijeg iskorišćavanja kapaciteta i materijala.

Sedište Društva je u Beogradu, a delatnost obavlja organizovanjem i izvođenjem radova na stalnim i povremenim gradilištima u zemlji i inostranstvu.

Akcije Društva se primarno kotiraju na Beogradskoj berzi.

U maju 2011 godine a na osnovu ponude o preuzimanju, većinski vlasnik preduzeća postao je Kodar Inženjering d.o.o. sa 82,79 % ukupnih akcija.

Prosečan broj zaposlenih	2012.godina 441	2011. godina 431
--------------------------	--------------------	---------------------

Ovi pojedinačni finansijski izveštaji potpisani su od strane Zakonskog zastupnika dana 27.02.2013. Finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni na osnovu mišljenja revizora, a u skladu sa važećim propisima.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI

(a) Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji pripremljeni su u skladu sa:

- Zakonom o računovodstvu i reviziji (Službeni glasnik Republike Srbije br. 46/06 i broj 111/09),
- Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (Službeni glasnik Republike Srbije broj 77/10 i broj 95/10),
- Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za Društva, zadruge i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj 114/06),
- Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge i druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj 119/08, broj 9/09 i broj 3/11),
- Pravilnikom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za društva, zadruge i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj 114/06),
- Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj 5/07, broj 119/08 i broj 2/10).

Izuzev kako je navedeno niže, finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI). Finansijski izveštaji su sastavljeni prema konceptu istorijskih troškova.

Po odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji preduzeća i zadruge primenjuju Međunarodne računovodstvene standarde od 1. januara 2004. godine. Računovodstvene politike su utvrđene Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama koji je donet 22.02.2007. godine, od strane Upravnog odbora i primenjuje se od 01.01.2006. (prethodni pravilnik o računovodstvenim politikama donet je 01.09.2004. sa važenjem od 01.01.2004.-01.01.2006.)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)

(a) Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

Društvo je sastavilo ove finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srbije koji zahteva da finansijski izveštaji budu pripremljeni u skladu sa svim MSFI kao i propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Republike Srbije. Imajući u vidu razlike između ove dve regulative, ovi finansijski izveštaji odstupaju od MSFI u sledećem:

1. Društvo je ove finansijske izveštaje sastavilo u formatu propisanom od strane Ministarstva finansija Republike Srbije, koji nije u skladu sa zahtevima MRS 1 – "Prikazivanje finansijskih izveštaja".
2. „Vanbilansna sredstva i obaveze“ su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.
3. Efekti obračunate ugovorene valutne klauzule i efekti obračunatih kursnih razlika po osnovu potraživanja i obaveza u stranoj valuti na dan 31. decembra 2012. godine iskazuju se u bilansu stanja na računu vremenskih razgraničenja. Takva praksa nije u skladu sa MSFI.

(b) Uporedni podaci

Uporedni podaci predstavljaju finansijske izveštaje Društva za 2011. godinu. Finansijski izveštaji Društva su bili predmet nezavisne revizije i prikazani su u Izveštaju nezavisnog revizora od 30.03.2012.godine.

Uporedni podaci odnosno početna stanja predstavljaju podatke sadržane u finansijskim izveštajima za 2011. godinu.

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Osnovne računovodstvene politike, primenjene prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja Društva za 2012. godinu, su sledeće:

3.1. Poslovni prihodi

Prihodi se priznaju u trenutku prelaska vlasništva i značajnih rizika vezanih za dati proizvod sa prodavca na kupca, pod pretpostavkom da se iznos prihoda može pouzdano izmeriti. Prihodi od usluga se priznaju kada se usluga izvrši, odnosno za usluge koje se vrše u dužem periodu prihodi se priznaju srazmerno dovršenosti posla. Prihodi od uobičajenih aktivnosti su prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od aktiviranja učinaka, prihodi od subvencija, dotacija, regresa i povraćaja dažbina po osnovu prodaje robe, proizvoda i usluga i drugi prihodi nezavisno od vremena naplate.

3.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi predstavljaju sve troškove nastale u odnosu na fakturisanu realizaciju, a obuhvataju troškove materijala, energije i goriva, troškove zarada, naknada zarada i ostale lične rashode, usluge i amortizaciju. Troškovi poslovanja obuhvataju i troškove opšteg karaktera i to: troškove reprezentacije, osiguranja, platnog prometa i bankarskih usluga, članarina, poreza i ostale rashode, nastale u tekućem obračunskom periodu.

3.3. Prihodi od kamata

Kamate nastale po osnovu plasmana i potraživanja iz poslovnih odnosa iskazuju se u okviru finansijskih prihoda u obračunskom periodu u kome su nastale. Prihodi od kamata priznaju se u periodu na koji se odnose, korišćenjem metode efektivne kamatne stope, kojom se očekivani budući novčani priliv od finansijskih instrumenata diskontuje na neto sadašnju vrednost.

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

3.4. Rashodi od kamata

Kamate nastale po osnovu obaveza iz poslovnih odnosa iskazuju se u bilansu uspeha u okviru finansijskih rashoda. Troškovi pozajmljivanja (kamate i drugi troškovi povezani sa kreditnim finansiranjem) priznaju se kao troškovi perioda kada su nastali, u skladu sa osnovnim računovodstvenim principom definisanim sa MRS 23.

3.5. Kursne razlike

(a) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izveštaje Društva se odmeravaju i prikazuju u dinarima („RSD“) bez obzira na to da li RSD predstavlja funkcionalnu valutu Društva.

(b) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije ili na dan procene vrednosti ako su stavke ponovo odmeravane. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspeha osim u slučaju kada su odložene u kapitalu kao instrumenti zaštite tokova gotovine i instrumenti zaštite neto ulaganja. Izuzetno u 2012. i 2010. godini, efekti obračunate valutne klauzule i efekti obračunatih kursnih razlika po osnovu dugoročnih potraživanja i obaveza u stranoj valuti su, u skladu sa propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Republike Srbije, razgraničeni i iskazani u bilansu stanja na računu vremenskih razgraničenja u neto iznosima. Proporcionalni iznos razgraničenih efekata obračunate valutne klauzule i proporcionalni iznos razgraničenih efekata obračunatih kursnih razlika biće priznat u bilansu uspeha na dan dospeća obaveze odnosno potraživanja, na osnovu kojih su navedeni efekti utvrđeni.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju po osnovu kredita i gotovine i gotovinskih ekvivalenta prikazuju se u bilansu uspeha u okviru pozicije „Finansijski prihodi / rashodi“. Sve druge pozitivne i negativne kursne razlike prikazuju se u bilansu uspeha u okviru pozicije „Ostali prihodi / rashodi“.

Funkcionalna i izveštajna valuta Društva je dinar (RSD). Transakcije izražene u stranoj valuti inicijalno se evidentiraju u funkcionalnoj valuti primenom važećeg kursa na dan transakcije. Monetarna sredstva i obaveze izražene u stranoj valuti preračunavaju se u funkcionalnu valutu primenom važećeg kursa na dan bilansa stanja. Sve kursne razlike priznaju se u bilansu uspeha perioda za koji se izveštava.

Nemonetarne stavke u finansijskim izveštajima, koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunati su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga prava lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije br. 101/12) dozvoljeno je razgraničenje nerealizovanih neto efekata kursnih razlika i valutnih klauzula obračunatih po osnovu dugoročnih obaveza i potraživanja nastalih u 2012.godini.

3.6. Ostali prihodi

Ostali prihodi obuhvataju dobitke od prodaje nematerijalnih ulaganja, osnovnih sredstava, učešća u kapitalu, prodaje materijala, kao i viškova utvrđenih popisom, naplatu otpisanih potraživanja, prihode od smanjenja obaveza i ukidanja dugoročnih rezervisanja i sl. Vanredni prihodi obuhvataju sve prihode koji su posledica raznih nepredviđenih okolnosti u skladu sa MRS 8.

3.7. Ostali rashodi

Ostali rashodi obuhvataju gubitke po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, osnovnih sredstava, učešća u kapitalu i hartija od vrednosti, prodaje materijala, manjkove i druge nepomenute rashode.

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

3.8. Nematerijalna ulaganja

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procenjenog veka upotrebe (5 godina).

Licence čiji je vek trajanja neograničen, ne amortizuju se.

3.9. Nekretnine, postrojenja i oprema

Osnovna sredstva (nekretnine, postrojenja i oprema) su materijalna sredstva koja Društvo drži za isporuku robe ili pružanje usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili u administrativne svrhe, i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se kao sredstvo: (a) kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi po osnovu tog sredstva pritacati u Društvo i (b) kada nabavna vrednost ili cena koštanja tog sredstva može pouzdano da se izmeri.

Početno merenje nekretnine, postrojenja i opreme koji ispunjavaju uslove za priznavanja za sredstvo vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Naknadni izdatak za nekretninu, postrojenje i opremu priznaje se kao sredstvo samo kada se tim izdatkom poboljšava stanje sredstva iznad njegovog prvobitno procenjenog standardnog učinka. Izdatak za popravke i održavanje nekretnina, postrojenja i opreme nastaje radi obnavljanja ili održavanja budućih ekonomskih koristi koje Društvo može da očekuje od prvobitno procenjenog standardnog učinka tog sredstva. Kao takav, on se obično priznaje kao rashod u trenutku kada nastane.

Osnovno sredstvo se isknjižava iz evidencija ili otuđenjem ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa osnovnog sredstva (kao razlika između neto prodajne vrednosti i neto knjigovodstvene vrednosti) priznaju se u bilansu uspeha odgovarajućeg perioda.

3.10. Amortizacija osnovnih sredstava

Amortizacija se obračunava primenom proporcionalne metode na osnovicu koju čini nabavna, odnosno revalorizovana vrednost na početku godine, kao i na osnovna sredstva koja su stavljeni u upotrebu u toku godine.

Stopi amortizacije koje su u primeni, za glavne grupe osnovnih sredstava, su:

	U %
Građevinski objekti	1,5-8
Ostali građevinski objekti	1,3-8
Oprema i postrojenja	6-20
Nameštaj, poslovni inventar, montažerski alat	10-20
Kanc.oprema, računarska oprema, softver, telekomunikaciona oprema,putnička vozila	7-20
Nematerijalna ulaganja	20
Ostala nepomenuta sredstva	10

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti

a) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdjivim rokovima plaćanja koja ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva. U bilansu stanja Društva zajmovi i potraživanja obuhvataju "potraživanja od prodaje i druga potraživanja" i "gotovinu i gotovinske ekvivalentne."

Potraživanja po osnovu prodaje

Potraživanja po osnovu prodaje obuhvataju sva potraživanja za prodate proizvode i usluge u zemlji i inostranstvu. Potraživanja od kupaca koja se mere po vrednosti iz fakture, situacije, odnosno druge isprave u kojoj je obračunato potraživanje. Za vrednost potraživanja iskazanu u stranoj valuti vrši se preračunavanje po kursu važećem na dan transakcije (Napomena 3.5.). Ispravka vrednosti se vrši prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za sva potraživanja kod kojih je od roka za njihovu naplatu prošlo više od 365 dana. Društvo nenaplativa potraživanja isknjižava iz evidencije na osnovu sudske odluke ili na osnovu odluke Nadzornog odbora.

Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospeća do godinu dana od dana bilansa.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: novac u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, i prekoračenja po tekućem računu. Prekoračenja po tekućem računu uključena su u obaveze po kreditima u okviru tekućih obaveza, u bilansu stanja.

Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti priliva, bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima obaveze po kreditima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti; sve razlike između ostvarenog priliva (umanjenog za transakcione troškove) i iznosa otplata, priznaju se u bilansu uspeha u periodu korišćenja kredita primenom metode efektivne kamatne stope.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Društvo nema bezuslovno pravo da odloži izmirenje obaveza za najmanje 12 meseci nakon datuma bilansa stanja.

Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima se vrednuju po nominalnoj vrednosti.

3.13. Zalihe

Zalihe materijala, rezervnih delova, auto-gume i HTZ opreme procenjuju se po nabavnoj vrednosti, koja obuhvata fakturnu vrednost dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Obračun izlaza zaliha materijala i rezervnih delova, auto-guma i HTZ opreme vrši se po prosečnoj nabavnoj ceni.

Ako je vladajuća nabavna cena zaliha materijala, rezervnih delova, sitnog inventara i robe niža od knjigovodstvene nabavne cene, zalihe se vrednuju po poštenoj nabavnoj ceni a razlika se evidentira na teret rashoda po osnovu obezvređenja.

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

3.13. Zalihe (Nastavak)

Zalihe učinaka procenjuju se po ceni koštanja koja obuhvata proizvodne troškove. Ako je cena koštanja viša od neto prodajne cene zaliha učinaka se vrednuju po neto prodajnoj ceni. Neto prodajna cena se utvrđuje ovako: Vladajuća prodajna cena na dan bilansa X (1- (troškovi perioda / poslovni prihodi bez korekcije po osnovu promene vrednosti zaliha učinaka)) = neto prodajna cena proizvoda. Za procenjivanje zaliha nedovršene proizvodnje neto prodajna cena proizvoda umanjuje se za iznos troškova neophodnih za završetak proizvodnje proizvoda.

Zalihe materijala, rezervnih delova, auto-guma i HTZ opreme koje nemaju upotrebnu vrednost otpisuju se na teret rashoda po osnovu obezvređenja u okviru finansijskog knjigovodstva.

Cena koštanja gotovih proizvoda i proizvodnje u toku obuhvata troškove projektovanja, utrošene sirovine, direktnu radnu snagu, ostale direktnе troškove i pripadajuće režijske troškove proizvodnje. Za utvrđivanje troškova koji ulaze u vrednost zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje koristi se metod radnih nalogi. Neto prodajna vrednost je procenjena prodajna cena , umanjena za pripadajuće varijabilne troškove prodaje.

3.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo kao sredstvo namenjeno prodaji ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti kroz prodajnu transakciju, a ne kroz nastavak korišćenja.

Stalno sredstvo namenjeno prodaji meri se po nižem iznosu od knjigovodstvene i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja vrednost iskazana u poslovnim knjigama. Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno ili obaveza izmirena

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva, koji ne obuhvataju finansijske troškove i troškove poreza na prihod.

3.15. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnih poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama a odnose se na:

- Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih, i
- Ostala rezervisanja za verovatne troškove.

Ova rezervisanja društvo procenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a smanjuje se u momentu nastanka troškova za koje je izvršeno rezervisanje. Neiskorišćena dugoročna rezervisanja ukidaju se u korist ostalih prihoda.

3.16. Penzijske i ostale naknade zaposlenima

Društvo zaračunava i plaća doprinose za penzionalno i zdravstveno osiguranje i doprinose za osiguranje od nezaposlenosti po stopama utvrđenim zakonom, u korist odgovarajućih državnih fondova, na bazi bruto zarade zaposlenih. Svi troškovi doprinosa priznaju se u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose. Društvo nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

U skladu sa Zakonom o radnim odnosima, Društvo ima obavezu da plaća otpremnину zaposlenima prilikom odlaska u penziju, u iznosu od 3 mesečне zarade ostvarene u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju. Društvo je izvršilo aktuarsku procenu sadašnje vrednosti ove zakonske obaveze u skladu sa zahtevima MRS 19 – Naknade zaposlenima otpremnine.

6. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA

Prihodi od aktiviranja učinaka se odnosi na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Prihodi od aktiviranja učinaka za sopstvene potrebe	322	22
Prihodi od aktiviranja robe za sopstvene potrebe	19807	39733
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	36757	0
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	0	(31168)
Ukupno	56886	8587

7. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostali prihodi:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Prihodi od zakupnina	222	171
Ostali poslovni prihodi	1997	7462
Ukupno	2219	7633

8. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

Nabavna vrednost prodate robe se odnosi na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Nabavna vrednost prodate robe	42496	39733
Ukupno	42496	39733

9. TROŠKOVI MATERIJALA

Troškovi materijala se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Troškovi materijala za izradu	305961	227039
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	21575	23264
Troškovi goriva i energije	50881	60837
Ukupno	378417	311140

10. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	294006	262764
Porezi i doprinosi na zarade i naknade zarada	54743	48752
Troškovi naknada po ugovoru o delu	1648	0
Troškovi naknada po autorskim ugovorima	99	1360
Troškovi naknada po privremenim i povremenim ugovorima	2218	2416
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	4997	10740
Troškovi naknada članovima Upravnog i Nadzornog odbora	0	1146
Ostali lični rashodi i naknade	<u>23970</u>	<u>19306</u>
Ukupno	<u>381681</u>	<u>346484</u>

11. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Troškovi amortizacije i rezervisanja:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Troškovi amortizacije	46842	39504
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	<u>3986</u>	<u>1893</u>
Ukupno	<u>50828</u>	<u>41397</u>

12. OSTALI POSLOVNI RASHODI

Ostali poslovni rashodi se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Troškovi usluga na izradi učinaka	274648	247281
Troškovi transportnih usluga	6467	6299
Troškovi usluga održavanja	8537	8788
Troškovi zakupnina	4300	10727
Troškovi reklame i propagande	75	174
Troškovi ostalih usluga	45068	63618
Troškovi neproizvodnih usluga	10798	10846
Troškovi reprezentacije	2595	2744
Troškovi premija osiguranja	4427	4658
Troškovi platnog prometa	8099	7162
Troškovi članarina	980	762
Troškovi poreza	1335	5369
Ostali nematerijalni troškovi	<u>6143</u>	<u>4851</u>
Ukupno	<u>373472</u>	<u>373279</u>

12. OSTALI POSLOVNI RASHODI (Nastavak)

Troškovi usluga na izradi učinaka (KT-530) iznose 274.648 hiljada dinara. Najveći deo ovih troškova odnose se na koperantske usluge (229.153), zanatske i druge proizvodne usluge (19.066), troškove cinkovanja metalne konstrukcije (9.152), geodetske usluge (7.459) i usluge za projektovanje i ateste za potrebe gradilišta (9.818).

Troškovi ostalih usluga (KT- 539) u iznosu od 45.068 hiljada dinara odnose se na troškove ishrane i smeštaja radnika na terenu, komunalne usluge, troškove auto puta, špeditorske usluge, troškove obezbeđenja imovine, učešća na licitacijama i ostali troškovi.

13. FINANSIJSKI PRIHODI

Finansijski prihodi se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Prihodi od kamate	2020	9170
Pozitivne kursne razlike	5962	3978
Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	<u>17988</u>	<u>14887</u>
Ukupno	<u>25970</u>	<u>28035</u>

14. FINANSIJSKI RASHODI

Finansijski rashodi se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Rashodi kamata	21512	19262
Negativne kursne razlike	13687	16265
Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule	<u>18837</u>	<u>10576</u>
Ukupno	<u>54036</u>	<u>46103</u>

15. OSTALI PRIHODI

Ostali prihodi se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Dobici od prodaje nem. ulag., nekretnina, postrojenja i opreme	781	852
Dobici od prodaje materijala	1788	524
Viškovi	3596	0
Naplaćena otpisana potraživanja	8	123
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	36	3553
Prihodi od smanjenja obaveza	1430	289
Ostali nepomenuti prihodi	<u>2600</u>	<u>2813</u>
Ukupno	<u>10239</u>	<u>8154</u>

16. OSTALI RASHODI

Ostali rashodi se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	1122	336
Gubici od prodaje materijala	9	321
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	151	0
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	1564	352
Ostali nepomenuti rashodi	3230	1882
Obezvređenje dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	286	391
Ukupno	6362	3282

17. TEKUĆI POREZ NA DOBIT

	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>	u RSD 000
Dobit poslovne godine	5,496	9,121	
Ispravke vrednosti pojedinačnih potraživanja od lica kojima se istovremeno i duguje	286	-	
Kamate zbog neblagovremeno plaćenih poreza, doprinosa i drugih javnih dažbina	3	9	
Novčane kazne, ugovorne kazne i penali	2,143	325	
Troškovi koji nisu nastali u svrhu obavljanja poslovne delatnosti	811	1,107	
Otpremnine i novčane naknade po osnovu prestanka radnog odnosa, obračunate a neisplaćene u poreskom periodu	3,986	1,893	
Otpremnine i novčane naknade po osnovu prestanka radnog odnosa koje su obračunate u prethodnom a isplaćene u poreskom periodu za koji se podnosi poreski bilans	(1,876)	(1,325)	
Ukupan iznos amortizacije obračunat u finansijskim izveštajima	46,842	39,504	
Ukupan iznos amortizacije obračunat za poreske svrhe	(29,347)	(24,329)	
Ispravka vrednosti pojedinačnih potraživanja ako od roka za njihovu naplatu nije prošlo najmanje 60 dana, kao i otpis vrednosti pojedinačnih potraživanja koja prethodno nisu bila uključena u prihode, nisu otpisana kao nenaplativa i za koja nije pružen dokaz o neuspeloj naplati	151	-	
Porezi, doprinosi, takse i druge javne dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja i nisu plaćene u poreskom periodu, a po osnovu kojih je u poslovnim knjigama obveznika iskazan rashod	-	34	
<i>/IV Korekcija rashoda po osnovu transfernih cena</i>			
Obračunati troškovi (osim kamata) po osnovu transfernih cena	3,044	6,212	
Obračunati troškovi (osim kamata) između povezanih lica po tržišnim cenama	(3,044)	(6,212)	
Ispravke vrednosti pojedinačnih potraživanja koje su bile priznate na teret rashoda, a za koje, u poreskom periodu u kome se vrši direktni otpis, nisu kumulativno ispunjeni uslovi iz člana 16. stav 1. tač. 1) do 3) Zakona	11,125	368	
Obračunati prihodi po osnovu transfernih cena	(11,197)	(3,744)	
Obračunati prihodi između povezanih lica po tržišnim cenama ("van dohvata ruke")	11,197	3,744	
Poreski dobitak / (Gubitak)	<u>39,620</u>	<u>26,707</u>	
Iznos gubitka iz poreskog bilansa iz prethodnih godina, do visine oporezive dobiti			
Ostatak oporezive dobiti	<u>39,620</u>	<u>26,707</u>	
Poreska osnovica	39,620	26,707	
Tekuća poreska stopa	10%	10%	
Tekući porez na dobit	3,962	2,671	
Poreska oslobođenja	(3,962)	(2,671)	
Tekući porez na dobit	<u>-</u>	<u>-</u>	

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)

Na poziciji – prenos sa investicija u toku prikazan je poslovni objekat površine 1618 m² izgrađen po ugovoru o zajedničkoj izgradnji sa preduzećem Ratko Mitrović Dedinje d.o.o. Rešenje o upotreboj dozvoli za objekat je dobijena 09.08.2012. godine od strane Sekreterijata za urbanizam i građevinske radove br.IX – 19 broj 351-3-168/2011.

Rešenjem broj 952-02-5968/2011 od 05.10.2012. godine Republičkog geodetskog zavoda , Službe za katastar nepokretnosti Beograd 1 , dozvoljen je upis prava svojine u korist Energomontaža Ad a u skladu sa ugovorom o zajedničkoj izgradnji.

Na poziciji prenos sa sredstava namenjenih prodaji nalazi se vrednost lokala od 4.215 hiljada dinara i garažnog mesta 0,678 hiljada dinara koja su odlukom Upravnog odbora a u skladu sa MSF 5 bila preneta na KT-1410 i KT-1420 - Sredstva namenjena prodaji. Pošto navedeni objekti nisu prodati posle nekoliko godina, 2012. godine su vraćena na ostale građevinske objekte i izvršen je obračun amortizacije za sve prethodne godine (Napomena 22).

Za nabavku opreme za obavljanje delatnosti uloženo je 64,5 miliona i to za opremu za izvođenje radova 9,09 miliona, za transportna sredstva(putnička i teretna) 36,4 miliona, za instalacionu opremu 1,8 miliona i za računarsku opremu 7,3 miliona dinara.

20. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Učešća u kapitalu se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Učešća u kapitalu zavisnih preduzeća		505	505
Stanje na dan 31. decembra		505	505

Učešća u kapitalu zavisnih preduzeća u iznosu od 505 hiljada dinara, odnosno 5000 eur, odnosi se na osnivački ulog, koji je Energomontaža AD Beograd uplatila prilikom osnivanja Energomontaže Inženjerинг DOO Skoplje (100 % ulog). Novoosnovano preduzeće je upisano u registar pravnih lica Republike Makedonije 13.07.2011. godine.

Ostali dugoročni finansijski plasmani se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Dugoročni krediti u zemlji		2711	10202
Ostali dugoročni plasmani		13452	15500
Stanje na dan 31. decembra		16163	25702

Na ostalim dugoročnim finansijskim plasmanima Kt-038 evidentirana su potraživanja od radnika za date stambene zajmove i za stanove u otkupu koja dospevaju za naplatu posle 2013. godine. Stambeni zajmovi odobravaju se radnicima prema pravilniku o stambenim odnosima, a otplatna rata se revalorizuje prema Zakonu o stanovanju. Izvršena je reklasifikacija dela ostalih dugoročnih plasmana koji dospevaju u 2013. godini .

21. ZALIHE

Zalihe se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Materijal		72047	46370
Rezervni delove		0	591
Nedovršene usluge		138898	102306
Gotovi proizvodi		1560	1395
Dati avansi za zalihe i usluge		11349	56856
Stanje na dan 31. Decembra		223854	207518

U skladu sa MRS 2 Društvo obelodanjuje sledeće:

- ukupna knjigovodstvena vrednost zaliha
- iznos zaliha otpisanih u toku perioda
- iznos ukidanja otpisa zaliha koje je prethodno izvršeno
- okolnosti koje su dovele do otpisivanja zaliha

22. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Građevinski objekti namenjeni prodaji		0	4894
Stanje na dan 31. Decembra		0	4894

23. POTRAŽIVANJA

Potraživanja se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Kupci - maticna i zavisna preduzeća		5601	1584
Kupci u zemlji		385995	399105
Kupci u inostranstvu		48685	35274
Minus: Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca		1470	2232
Potraživanja po osnovu prodaje		438811	433731
Potraživanja iz specifičnih poslova		-	-
Potraživanja za kamatu i dividende		1	0
Potraživanja od zaposlenih		70	496
Ostala potraživanja		5983	5400
Minus: Ispravka vrednosti drugih potraživanja		4944	4944
Druga potraživanja osim potraživanja za više plaćen porez na dobit		439921	434683
Stanje na dan 31.decembra		439921	434683

23. POTRAŽIVANJA (Nastavak)

Od kupaca u zemlji se potražuje 385.995 hiljada dinara, od kojih su najveća od: Telekom Srbija, Elektroprivreda Srbije, Energoprojekt oprema, Drinsko – Limske hidroelektrane, putevi Užice, Eurobau Connect itd. Društvo je izvršilo 98 % usaglašavanje potraživanja sa kupcima putem IOS-a.

Od kupaca iz inostranstva Društvo potražuje 428.115 EUR-a, najviše od MEPSO-a Skoplje i ELNOS BL Skoplje.

Od zavisnih pravnih lica najviše se potražuje od Kodar Inženjering doo, W-line doo i Energomontaža Inženjering doo Skoplje.

Ostala potraživanja u iznosu od 4944 hiljada dinara predstavljaju potraživanja od Tehnoking-a. To su skinuta sredstva sa tekućeg računa preduzeća suprotno odluci suda. Po ovom poslu vodi se sudski spor u kojem je Energomontaža AD tužilac a tuženi Narodna banka Srbije i Trgovinski sud Beograd.

Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca

Kretanje na računima ispravke vrednosti je bilo sledeće:

	2012.
Stanje na početku godine	2232
Naplaćena otpisana potraživanja (<i>Napomena 8.</i>)	(-8)
Ispravka u toku godine (<i>Napomena 9.</i>)	286
Isknjižena a ranije otpisana potraživanja	(-1040)
Stanje 31. Decembra	1470

24. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	2012.	2011.
Kratkoročni krediti u zemlji	100	0	0
Kratkoročni krediti u inostranstvu	5686	0	0
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine	11408	43145	43145
Hartije od vrednosti kojima se trguje	0	8901	8901
Minus: Ispravka vrednosti kratkoročnih finansijskih plasmana	0	8901	8901
Stanje na dan 31. decembra	17194	43145	43145

Na kratkoročnim finansijskim plasmanima Društvo je iskazalo deo dugoročnih plasmana „Telekoma“ koji dospevaju za naplatu u 2013.godini u iznosu od 8.376 hiljada i deo stambenih kredita i kredita za otkup stanova koji dospevaju u 2013.godini u iznosu od 3.032 hiljada dinara. (Napomena 19).

25. POREZ NA DODATU VREDNOST I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Potraživanja za porez na dodatu vrednost		1	1842
Unapred plaćeni troškovi		362	1384
Razgraničeni porez na dodatu vrednost		715	0
Ostala aktivna vremenska razgranica		<u>24646</u>	<u>17854</u>
 Stanje na dan 31. decembra		<u>25724</u>	<u>21080</u>

26. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Gotovinski ekvivalenti i gotovina se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Tekući (poslovni) računi		20304	33358
Blagajna		50	188
Devizni račun		<u>38491</u>	<u>1914</u>
 Stanje na dan 31. decembra		<u>58845</u>	<u>35460</u>

Stanje na dinarskim računima na dan 31.12.2012. je 20.304 hiljada dinara. Od toga na Marfin banku se odnosi 6.601, Unicredit banku 135, Societe G.b 1.829, Komercijalnu banku 6.810, Privrednu banku 3.949, Banku Intezu 970 i Credy banku 9 hiljada dinara.

Stanje na deviznim računima na dan 31.12.2012. je 38.491 hiljada dinara. Na Privrednoj banci 6,45 EUR i 0,02 USD, Marfin 742,63 EUR i 5 USD i Societe g.b. 337.722,92 EUR.

27. KAPITAL I REZERVE

Vlasnička struktura akcijskog kapitala Društva na dan 31. decembra 2012. godine je prikazana u narednoj tabeli :

	Broj akcija	%	U RSD 000
KODAR INŽENJERING	59024	82,79%	187554
KOMERCIJALNA BANKA – KASTODI RAČUN	673	0,94%	2139
RAIFFAISEN BANKA – KASTODI RAČUN	559	0,78%	1776
OSTALI	11034	15,49%	35061
UKUPNO:	71290	100	226530

Osnovni kapital Društva iznosi 257.772 hiljade dinara i obuhvata akcijski kapital od 226.530 hiljada dinara i ostali osnovni kapital od 31.242 hiljade dinara evidentiran na KT-3090 – Fond zajedničke potrošnje za potrebe stanovanja.

Na akcijama Kodar Inženjeringu upisana je zaloga u korist Bance Intese .

27. KAPITAL I REZERVE (Nastavak)

Revalorizacione rezerve Društva na dan 31. decembra 2012. godine iznose 190 miliona RSD. Formirane su po osnovu procene vrednosti građevinskog zemljišta u 2008. godini a na osnovu ugovora o zajedničkoj izgradnji stambenog poslovnog objekta sa preduzećem Ratko Mitrović Dedinje doo.

Društvo je u 2012. godini ostvarilo neto dobitak u iznosu od 5496 hiljada RSD.

28. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	13937	11828
Stanje na dan 31. decembra	13937	11828

U skladu sa MRS 19 Društvo obelodanjuje:

Društvo vrši rezervisanje za otpremnine na kraju 2012. godine na ime otpremnine kod odlaska u penziju u skladu sa MRS 19 – primanja zaposlenih. Povećanje vrednosti rezervisanja u odnosu na prethodnu godinu je 3.986 hiljada dinara, a u toku godine umanjen je iznos rezervisanja za 1.876 hiljada dinara na ime isplaćenih otpremnina u toku 2012. godine.

29. DUGOROČNE OBAVEZE

Dugoročne obaveze se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Dugoročni krediti u zemlji	206059	173100
Stanje na dan 31. decembra	206059	173100

Naziv banke	Kamatna STOPA	saldo duga
KREDIT - FOND ZA RAZVOJ		12.460.987,83
PRIVREDNA BANKA 318/10	šestomesečni EURIBOR +4,12%	126.714.673,24
KOMERCIJALNA BANKA 27953/12	3,5 F	15.740.635,77
INTESA BANCA	Jednomesečni BELIBOR+0,85 %	51.143.009,27
UKUPNO		206.059.306,11

Izvršena je reklassifikacija dugoročnih kredita na kratkoročni deo koji dospeva u 2013. godini. (Napomena 30).

30. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Kratkoročne finansijske obaveze se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Kratkoročni krediti u zemlji	61739	57405
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine (Napomena 29.)	92278	94184
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	<u>142</u>	0
Stanje na dan 31. decembra	<u>154159</u>	<u>151589</u>

Kratkoročni krediti u zemljama:

Naziv banke	kamatna	saldo duga
	stopa	
MARFIN 2012/2041	Jedmosečni EURIBOR +6%	14.918.189,74
SOCIETE GB 335421	Tromesečni EURIBOR + 5,2%	8.756.309,10
SOCIETE GB 347131	Tromesečni EURIBOR + 5,2%	11.371.830,00
SOCIETE GB 353805	Tromesečni EURIBOR + 5,2%	5.344.760,10
SOCIETE GB 361539	Tromesečni EURIBOR + 5,2%	21.347.767,87
ukupno		61.738.856,81

Na dugoročnim kreditima koji dospevaju do jedne godine nalazi se deo kredita od Privredne banke, Banke Inteze, Societe g.b. koji dospeva u 2013. godini u iznosu od 92.278 hiljada dinara.

31. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Obaveze prema dobavljačima se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	51682	85666
Dobavljači - matična i zavisna preduzeća	27	94
Dobavljači u zemlji	161028	164755
Dobavljači u inostranstvu	<u>22897</u>	628
Stanje na dan 31. decembra	<u>235634</u>	<u>251143</u>

Obaveze po osnovu primljenih avansa evidentirane su na kontu 430 u iznosu od 51.682 hiljada dinara i u celosti su usaglašene sa poveriocima. Od ukupnih primljenih avansa na Energoprojekt opremu se odnosi 12.192, Eurobau connect 7.722, Montprojekt 4.447 i Skijališta Srbije 1.426 hiljada dinara.

Obaveze prema dobavljačima u zemlji na dan 31.12.2012. godine iznose 161.028 hiljada dinara. Obaveze prema dobavljačima su usaglašene putem IOS-a 97%. Indobavljačima Društvo duguje 22.897 hiljada dinara, od kojih je najveći Pfiffner instrument transformes.

32. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Ostale tekuće obaveze se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Obaveze za zarade i naknade zarada	26661	26530
Obaveze prema zaposlenima	877	665
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	666	370
Ostale obaveze	65	65
Stanje na dan 31. decembra	28269	27630

33. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST I OSTALIH JAVNIH PRIHODA I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	<i>u RSD 000</i>	
	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Obaveze za porez na dodatu vrednost	26942	21578
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	0	34
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	181	207
Razgraničene obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	92	0
Stanje na dan 31. decembra	27215	21819

34. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji nalaze se garancije izdate investitorima po osnovu potpisanih ugovora za izvođenje radova , kao i garancije za učešća na tenderima. Ove garancije su izdate od strane Marfin banke, Societe Generale banke i Privredne banke u iznosu od 146.792 hiljada dinara.

35. POTENCIJALNE OBAVEZE

Društvo ima upisanu hipoteku I reda nad poslovnim objektom u Ulici Živojina Živojića 14 u korist Privredne banke Beograd i hipoteku II reda nad fabrikom za izradu metalne konstrukcije (pogon u Prijeplolu) u korist Marfin banke (Hipoteka I reda je istekla i takođe je bila u korist Marfin banke).

36. SUDSKI SPOROVI

Društvo trenutno vodi sudske sporove u kojima se pojavljuje kao tuženi sa preduzećem Jotel d.o.o. Niš, Bulevar Nemanjića 3, po predmetu P-534/2010 na iznos 174.720,00 dinara, kao i po predmetu P-840/2010 na iznos od 2.501.000,00 sa preduzećem BZN Faktoring d.o.o. po predmetu P-7746/2012 na iznos od 3.909.020,80 dinara i nekoliko sudskeh sporova čije su vrednosti neznatne.
Nisu izvršena rezervisanja za sporove, jer se očekuje pozitivan ishod.

Društvo trenutno vodi spor kao tužilac sa NBS i Trgovinskim sudom, vrednost spora je 4.944.438,78 dinara. Predmet se trenutno nalazi na Višem sudu.

37. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

	U RSD 000 2012.	U RSD 000 2011.
BILANS STANJA AKTIVA		
<i>Potraživanja od kupaca</i>		
- Kodar Inženjering doo Beograd	5485	1584
- Energomontaža inženjering doo Skoplje	102	
- W-line	14	
	<hr/> 5601	<hr/> 1584
<i>Kratkoročni finansijski plasmani</i>		
- Energomontaža Inženjering doo Skoplje	-	-
	<hr/> 5686	<hr/> -
Potraživanja za date avanse	0	618
-Kodar Inženjering		
UKUPNA POTRAŽIVANJA	11287	2202
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
BILANS STANJA PASIVA		
<i>Obaveze prema dobavljačima</i>		
- W-line doo Beograd	27	
-Kodar Inženjering		330
	<hr/> 27	<hr/> 330
<i>Obaveze za primljene avanse</i>		
- W-line doo Beograd	194	
-Kodar Inženjering		-
	<hr/> 194	<hr/> 94
UKUPNE OBAVEZE	221	424
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

37. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (Nastavak)

	U RSD 000	
	2012.	2011.
BILANS USPEHA		
PRIHODI		
<i>Poslovni prihodi</i>	11197	3744
	<hr/>	<hr/>
	11197	3744
	<hr/>	<hr/>
UKUPNI PRIHODI	11197	3744
RASHODI		
<i>Poslovni rashodi</i>	3044	6212
	<hr/>	<hr/>
	<hr/>	<hr/>
UKUPNI RASHODI	3044	6212

38. ANALIZA IZLOŽENOSTI RIZICIMA I UPRAVLJANJE RIZICIMA

U skladu sa MSFI 7 Društvo obelodanjuje izloženost rizicima i upravljanje istim za sledeće kategorije finansijskih sredstava i obaveza:

- finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha pokazujući posebno ona označena kao takva odmah posle početnog priznavanja i ona koja su klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja u skladu sa MRS 39
- investicije koje se drže radi dospeća
- kredite i potraživanja
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju
- finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, pokazujući posebno one koje su označene kao takve odmah posle početnog priznavanja i one koje su klasifikovane kao one koje se drže radi trgovanja u skladu sa MRS 39
- finansijske obaveze koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti

Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala, a vlasnicima obezbedi prinos na kapital. Društvo prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti Društva i njegovog ukupnog kapitala.

Lica koja kontrolišu finansije na nivou Društva ispituju strukturu kapitala na godišnjem nivou.

38. ANALIZA IZLOŽENOSTI RIZICIMA I UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Pokazatelji zaduženosti Društva sa stanjem na kraju godine bili su sledeći:

	<i>U RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Zaduženost a)	665273	637109
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	<u>58845</u>	<u>35460</u>
Neto zaduženost	<u>606428</u>	<u>601649</u>
Kapital b)	<u>508211</u>	<u>502716</u>
Racio neto dugovanja prema kapitalu	1.19	1.20

- b) Zaduženost se odnosi na dugoročne i kratkoročne obaveze
- c) Kapital uključuje udele, revalorizacione rezerve, nerealizovane gubitke po osnovu raspoloživih hartija od vrednosti za prodaju i akumuliranu dobit.

Značajne računovodstvene politike u vezi sa finansijskim instrumentima

Detalji značajnih računovodstvenih politika, kao i kriterijumi i osnove za priznavanje prihoda i rashoda za sve vrste finansijskih sredstava i obaveza obelodanjeni su u napomeni 3 ovih finansijskih izveštaja.

Kategorije finansijskih instrumenata

	<i>U RSD 000</i>	
	2012	2011
Finansijska sredstva		
Dugoročni finansijski plasmani	16,668	26,207
Potrazivanja po osnovu prodaje	438,811	433,731
Druga potrazivanja	1,109	952
Kratkoročni finansijski plasmani	17,194	43,145
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	<u>58,845</u>	<u>35,461</u>
	532,627	539,496
Finansijske obaveze		
Dugoročne obaveze	206,059	173,100
Kratkoročne finansijske obaveze	154,159	151,589
Obaveze iz poslovanja	183,882	165,477
Druge obaveze	<u>1,105</u>	<u>1,039</u>
	545,205	491,205

Osnovni finansijski instrumenti Društva su gotovina i gotovinski ekvivalenti, potraživanja, obaveze po osnovu dugoročnih i kratkoročnih kredita, obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze čija je osnovna namena finansiranje tekućeg poslovanja Društva. U normalnim uslovima poslovanja Društvo je izloženo niže navedenim rizicima.

38. ANALIZA IZLOŽENOSTI RIZICIMA I UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Finansijski rizici uključuju tržišni rizik (devizni i kamatni), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbegavaju smanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima. Društvo ne koristi nikakve finansijske instrumente kako bi izbeglo uticaj finansijskih rizika na poslovanje iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano tržiste takvih instrumenata u Republici Srbiji.

Tržišni rizik

U svom poslovanju Društvo je izloženo finansijskim rizicima od promena kurseva stranih valuta i promena kamatnih stopa.

Izloženost tržišnom riziku se sagledava preko analize senzitivnosti. Nije bilo značajnih promena u izloženosti Društva tržišnom riziku, niti u načinu na koje Društvo upravlja ili meri taj rizik.

Devizni rizik

Društvo je izloženo deviznom riziku prvenstveno preko potraživanja od kupaca iz inostranstva, dugoročnih kredita i obaveza prema dobavljačima koji su denominirani u stranoj valuti. Društvo ne koristi posebne finansijske instrumente kao zaštitu od rizika, obzirom da u Republici Srbiji takvi instrumenti nisu uobičajeni.

Stabilnost ekonomskog okruženja u koje Društvo posluje, u velikoj meri zavisi od mera Vlade u privredi i postojanja odgovarajućeg pravnog i zakonodavnog okvira.

Knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na datum izveštavanja u Društvo bila je sledeća:

		<i>u RSD 000</i>
2012		
	Sredstva	Obaveze
EUR	101.237	323.996
	101.238	323.996

Društvo je osetljivo na promene deviznog kursa evra i dolara (EUR i USD). Sledeća tabela predstavlja detalje analize osetljivosti Društva na porast i smanjenje od 10% kursa dinara u odnosu na date strane valute. Stopa osetljivosti se koristi pri internom prikazivanju deviznog rizika i predstavlja procenu rukovodstva razumno očekivanih promena u kursevima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo nenamirena potraživanja i obaveze iskazane u stranoj valuti i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za promenu od 10% u kursevima stranih valuta. Pozitivan broj iz tabele ukazuje na povećanje rezultata tekućeg perioda u slučajevima slabljenja dinara u odnosu na valutu o kojoj se radi. U slučaju jačanja dinara od 10% u odnosu na stranu valutu, uticaj na rezultat tekućeg perioda bio bi suprotan onom iskazanom u prethodnom slučaju. Glavni razlog za navedeno leži u činjenici da Društvo ima pretežno kratku poziciju u valuti, te su stoga obaveze u stranoj valuti daleko veće od potraživanja u istoj.

2012		<i>u RSD 000</i>
	10%	(10%)
EUR	-22.276	22.276
	-22.276	22.276

38. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa

Društvo je izloženo riziku od promene kamatnih stopa na sredstva i obaveze kod kojih je kamatna stopa varijabilna. Ovaj rizik zavisi od finansijskog tržišta te Društvo nema na raspolaganju instrumente kojim bi ublažilo njegov uticaj.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sledećem pregledu:

	U RSD 000	
	2012	2011
Finansijska sredstva		
<i>Nekamatonosna</i>		
Dugoročni finansijski plasmani	16,668	26,207
Potrazivanja po osnovu prodaje	438,811	433,731
Druga potrazivanja	1,109	952
Kratkorocni finansijski plasmani	17,194	43,145
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	58,845	35,461
	532,627	539,496
<i>Kamatonosna</i>		
	532,627	539,496
Finansijske obaveze		
<i>Nekamatonosne</i>		
Obaveze iz poslovanja	(183,882)	(165,477)
Druge obaveze	(1,105)	(1,039)
	(184,987)	(166,516)
<i>Kamatonosne</i>		
Dugoročne obaveze	(206,059)	(173,100)
Kratkoročne finansijske obaveze	(154,159)	(151,589)
	(360,218)	(324,689)
	(545,205)	(491,205)
Gap rizika promene kamatnih stopa	(360,218)	(324,689)

38. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

Analize osetljivosti prikazane u narednom tekstu su uspostavljene na osnovu izloženosti promenama kamatnih stopa za nederivatne instrumente na datum bilansa stanja. Za obaveze sa varijabilnom stopom, analiza je sastavljana pod pretpostavkom da je preostali iznos sredstava i obaveza na datum bilansa stanja bio nepromjenjen u toku cele godine. Povećanje ili smanjenje od 1% predstavlja, od strane rukovodstva, procenu realno moguće promene u kamatnim stopama.

	Povećanje od 1 procentnog poena			Smanjenje od 1 procentnog poena		
	2012		2011		2012	2011
Rezultat tekuće godine	3.602		3.247		(3.602)	(3.247)

Kreditni rizik

Preduzeće je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak za Društvo. Izloženost Društva ovom riziku ograničena je na iznos potraživanja od kupaca na dan bilansa. Potraživanja od kupaca sastoje se od velikog broja komitenata.

Najznačajnija bruto potraživanja od kupaca predstavljena su u sledećoj tabeli:

	<i>U RSD 000</i>
	2012.
TELEKOM SRBIJA	169031
ELEKTROPRIVREDA SRBIJE	43008
ELNOS BL	29273
ENERGOPROJEKT OPREMA	27655
Ostali	171314
	440281

Struktura potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2012. godine prikaza je u tabeli koja sledi:

2012	Bruto izloženost	Ispравка вредности	Нето излоžеност
Nedospela potraživanja od kupaca	258.484	-	258.484
Dospela, ispravljena potraživanja od kupaca	1.470	(1.470)	-
Dospela, neispravljena potraživanja od kupaca	180.327	-	180.327
	440.281	(1.470)	438.811

Prosečno vreme naplate potraživanja u 2012. godini iznosi 114 dana.

Upravljanje obavezama prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima na dan 31.decembra 2012. godine iskazane su u iznosu od 183.952 hiljada RSD (31.decembra 2011. godine 165.477 hiljada RSD). Prosečno vreme izmirenja obaveza prema dobavljačima u toku 2012. godine iznosi 134 dana.

38. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

Rizik likvidnosti

Konačna odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti je na rukovodstvu Društva koje je uspostavilo odgovarajući sistem upravljanja za potrebe kratkoročnog, srednjoročnog i dugoročnog finansiranja Društva kao i upravljanje likvidnošću. Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve kontinuiranim praćenjem planiranog i stvarnog novčanog toka, kao i održavanjem adekvatnog odnosa dospeća finansijskih sredstava i obaveza.

Tabele rizika likvidnosti i kreditnog rizika

Sledeće tabele prikazuju detalje preostalih ugovorenih dospeća finansijskih sredstava. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim tokovima gotovine nastalim na osnovu finansijskih sredstava na osnovu najranijeg datuma na koji će Društvo biti u mogućnosti da potraživanja naplati.

U RSD

Dospeće finansijskih sredstava

31.12.2012.

	Manje od mesec dana	Od jednog do tri meseca	Od tri meseca do jedne godine	Preko 1 godine	Ukupno
Nekamatonosna	385,631	45,889	40,239	60,868	532,627
Kamatonosna	0	0	0	0	0
	385,631	45,889	40,239	60,868	532,627

U RSD

31.12.2012.

Dospeće finansijskih obaveza

	Manje od mesec dana	Od jednog do tri meseca	Od tri meseca do jedne godine	Preko 1 godine	Ukupno
Nekamatonosne	112,202	52,217	20,568	0	184,987
Kamatonosne	27,237	28,768	98,154	206,059	360,218
	139,439	80,985	118,722	206,059	545,205

38. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

Sledeća tabela predstavlja sadašnju vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza i njihovu fer vrednost na dan 31. decembra 2012. i 31. decembra 2011. godine.

	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
	2012		2011	
Finansijska sredstva				
Dugoročni finansijski plasmani	16.668	16.668	26.207	26.207
Potrazivanja po osnovu prodaje	438.811	438.811	433.731	433.731
Druga potrazivanja	1.109	1.109	952	952
Kratkoročni finansijski plasmani	17.194	17.194	43.145	43.145
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	58.845	58.845	35.461	35.461
	532.627	532.627	539.496	539.496
Finansijske obaveze				
Dugoročne obaveze	206.059	206.059	173.100	173.100
Kratkoročne finansijske obaveze	154.159	154.159	151.589	151.589
Obaveze iz poslovanja	183.882	183.882	165.477	165.477
Druge obaveze	1.105	1.105	1.039	1.039
	545.205	545.205	491.205	491.205

Pretpostavke za procenu trenutne fer vrednosti finansijskih instrumenata

Obzirom na činjenicu da ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost u kupovini i prodaji finansijskih sredstava i obaveza, kao i obzirom na činjenicu da ne postoje dostupne tržišne informacije koje bi se mogle koristiti za potrebe obelodanjivanja fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza, korišćen je metod diskontovanja novčanih tokova. Pri korišćenju ove metode vrednovanja, koriste se kamatne stope za finansijske instrumente sa sličnim karakteristikama, sa ciljem da se dobije relevantna procena tržišne vrednosti finansijskih instrumenata na dan bilansa.

39. POSTOJEĆA EKONOMSKA SITUACIJA I NJEN UTICAJ NA DRUŠTVO

Poslovanje Društva je pod uticajem finansijske krize i pogoršanih privrednih uslova. U 2013. godini se očekuje dodatno pogoršanje uslova u privredi. Zbog sadašnje krize na globalnom tržištu i njenog uticaja na srpsko tržište, za očekivati je da će Društvo poslovati u otežanim i neizvesnim privrednim okolnostima. Uticaj krize na poslovanje Društva trenutno nije moguće u potpunosti predvideti, te je stoga prisutan element opšte neizvesnosti.

40. DEVIZNI KURSEVI

Devizni kursevi, utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, primjenjeni za preračun pozicija bilansa stanja za pojedine glavne valute su:

	<i>U RSD</i>	
	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
EUR	113.7183	104.6409
USD	86.1763	80.8662
CHF	94.1922	85.9121

U Beogradu

Dana 27.02.2012.

**Lice odgovorno za
sastavljanje finansijskog izveštaja**

Zakonski zastupnik

energo
montaža

Energomontaža a.d.
Živojina Žujovića 14
11050 Beograd, Republika Srbija
tel: +381 11 3814 900
fax: +381 11 3809 692
pib: 100001433; mb: 07068115
www.energomontaza.com

PKF d.o.o., Beograd

Ovo pismo dostavljeno je u vezi sa vašom revizijom finansijskih izveštaja društva na dan 31. decembra 2012. godine, u svrhu izražavanja mišljenja da li finansijski izveštaji daju objektivnu i istinitu sliku finansijske pozicije Društva po svim bitnim pitanjima u skladu sa Međunarodnim Standardima finansijskog izveštavanja.

Ovim potvrđujemo da smo sa najboljim namerama i uverenjem, u svrhe tačnog informisanja našeg Društva, izvršili sledeća ispitivanja:

Finansijskih izveštaja

- Ispunili smo naše obaveze, kao što su navedene u pismu o angažovanju od 29. novembra 2012. godine u vezi sa sastavljanjem finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja, tj. finansijski izveštaji sastavljeni su objektivno i istinito po svim bitnim pitanjima u skladu sa gore navedenim standardima.
- Značajne pretpostavke korišćene za utvrđivanje procenjenih računovodstvenih vrednosti, uključujući i one po fer vrednosti, su razumno zasnovane.
- Odnosi i transakcije povezanih lica su pravilno obračunate i obelodanjene u skladu sa zahtevima Međunarodnih Standarda Finansijskog Izveštavanja.
- Svi događaji nakon datuma sastavljanja finansijskih izveštaja, a za koje Međunarodni Standardi Finansijskog Izveštavanja zahtevaju prilagođavanje ili obeladanjivanje, su prilagođeni i obelodanjeni.

Pružene informacije

Dali smo Vam na uvid i pružili:

- Pristup svim informacijama koje su relevantne za pripremu finansijskih izveštaja, kao što su neophodna dokumentacija, evidencije i analitičke evidencije;
- dodatne informacije koje ste zahtevali u svrhu vršenja revizije i
- neograničen pristup osobama u Društvu za koje ste utvrdili da Vam mogu pružiti revizorski dokaz.
- Sve transakcije proknjižene su u računovodstvenim evidencijama i iskazane u finansijskim izveštajima.
- Obelodanili smo Vam rezultate naše procene rizika da finansijski izveštaji mogu imati materijalno pogrešne iskaze usled prevare.
- Obelodanili smo Vam informacije u vezi sa prevarom ili navodnom prevarom po našem saznanju a koja utiče na Društvo i uključuje:
  - Menadžment,
  - Zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
  - Ostali zaposleni u odeljenjima gde prevara može imati materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje.

- Obelodanili smo Vam informacije u vezi sa sumnjama da postoji navodna prevara ili se sumnja u prevaru koje smo dobili od zaposlenih, bivših zaposlenih, analitičara, regulatornih organa i drugih, a koja utiče na finansijske izveštaje Društva.
- Obelodanili smo Vam sve poznate slučajeve neusaglašenosti ili navodne neusaglašenosti sa propisima i zakonima čije efekte treba uzeti u obzir pri sastavljanju finansijskih izveštaja.
- Obelodanili smo Vam spisak svih postojećih i mogućih sudskih sporova čiji se efekti trebaju uzeti u obzir pri sastavljanju finansijskih izveštaja.
- Obelodanili smo Vam identitet povezanih lica Društva, kao i sve transakcije i odnose sa povezanim licima koje, a koje su nam poznate.

Potpis:

Datum: 18. mart 2013. godine

,,ENERGOMONTAŽA“ a.d., Beograd

**Napomene uz finansijske izveštaje
na dan 31.12.2012. godine**

2. OSNIVANJE I DELATNOST

„Energomontaža“ a.d., Beograd (u daljem tekstu „Društvo“) se bavi projektovanjem i izgradnjom energetskih i telekomunikacionih objekata. Društvo je osnovano 22. decembra 1958. godine, kao preduzeće za vršenje usluga elektro i telefonske mreže. Delatnost društva je proizvodnja dalekovodnih metalnih konstrukcija i ostalih standardnih metalnih konstrukcija, montaža i postavljanje telefonskih i električnih instalacija i opreme, projektovanje i inžinjering, kao i druge delatnosti koje se uobičajeno vrše uz upisane delatnosti radi potpunijeg iskorišćavanja kapaciteta i materijala.

Sedište Društva je u Beogradu, a delatnost obavlja organizovanjem i izvođenjem radova na stalnim i povremenim gradilištima u zemlji i inostranstvu.

Akcije Društva se primarno kotiraju na Beogradskoj berzi.

U maju 2011 godine a na osnovu ponude o preuzimanju, većinski vlasnik preduzeća postao je Kodar Inženjering d.o.o. sa 82,79 % ukupnih akcija.

Prosečan broj zaposlenih	2012.godina	2011. godina
	441	431

Ovi pojedinačni finansijski izveštaji potpisani su od strane Zakonskog zastupnika dana 27.02.2013. Finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni na osnovu mišljenja revizora, a u skladu sa važećim propisima.

3. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI

(b) Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji pripremljeni su u skladu sa:

- Zakonom o računovodstvu i reviziji (Službeni glasnik Republike Srbije br. 46/06 i broj 111/09),
- Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (Službeni glasnik Republike Srbije broj 77/10 i broj 95/10),
- Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za Društva, zadruge i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj 114/06),
- Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge i druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj 119/08, broj 9/09 i broj 3/11),
- Pravilnikom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za društva, zadruge i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj 114/06),
- Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj 5/07, broj 119/08 i broj 2/10).

Izuzev kako je navedeno niže, finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI). Finansijski izveštaji su sastavljeni prema konceptu istorijskih troškova.

Po odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji preduzeća i zadruge primenjuju Međunarodne računovodstvene standarde od 1. januara 2004. godine. Računovodstvene politike su utvrđene Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama koji je donet 22.02.2007. godine, od strane Upravnog odbora i primenjuje se od 01.01.2006. (prethodni pravilnik o računovodstvenim politikama donet je 01.09.2004. sa važenjem od 01.01.2004.-01.01.2006.)

3. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)

(b) Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

Društvo je sastavilo ove finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srbije koji zahteva da finansijski izveštaji budu pripremljeni u skladu sa svim MSFI kao i propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Republike Srbije. Imajući u vidu razlike između ove dve regulative, ovi finansijski izveštaji odstupaju od MSFI u sledećem:

1. Društvo je ove finansijske izveštaje sastavilo u formatu propisanom od strane Ministarstva finansija Republike Srbije, koji nije u skladu sa zahtevima MRS 1 – "Prikazivanje finansijskih izveštaja".

2. „Vanbilansna sredstva i obaveze“ su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

3. Efekti obračunate ugovorene valutne klauzule i efekti obračunatih kursnih razlika po osnovu potraživanja i obaveza u stranoj valuti na dan 31. decembra 2012. godine iskazuju se u bilansu stanja na računu vremenskih razgraničenja. Takva praksa nije u skladu sa MSFI.

(b) Uporedni podaci

Uporedni podaci predstavljaju finansijske izveštaje Društva za 2011. godinu. Finansijski izveštaji Društva su bili predmet nezavisne revizije i prikazani su u Izveštaju nezavisnog revizora od 30.03.2012.godine.

Uporedni podaci odnosno početna stanja predstavljaju podatke sadržane u finansijskim izveštajima za 2011. godinu.

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Osnovne računovodstvene politike, primenjene prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja Društva za 2012. godinu, su sledeće:

3.1. Poslovni prihodi

Prihodi se priznaju u trenutku prelaska vlasništva i značajnih rizika vezanih za dati proizvod sa prodavca na kupca, pod pretpostavkom da se iznos prihoda može pouzdano izmeriti. Prihodi od usluga se priznaju kada se usluga izvrši, odnosno za usluge koje se vrše u dužem periodu prihodi se priznaju srazmerno dovršenosti posla. Prihodi od uobičajenih aktivnosti su prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od aktiviranja učinaka, prihodi od subvencija, dotacija, regresa i povraćaja dažbina po osnovu prodaje robe, proizvoda i usluga i drugi prihodi nezavisno od vremena naplate.

3.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi predstavljaju sve troškove nastale u odnosu na fakturisanu realizaciju, a obuhvataju troškove materijala, energije i goriva, troškove zarada, naknada zarada i ostale lične rashode, usluge i amortizaciju. Troškovi poslovanja obuhvataju i troškove opšteg karaktera i to: troškove reprezentacije, osiguranja, platnog prometa i bankarskih usluga, članarina, poreza i ostale rashode, nastale u tekućem obračunskom periodu.

3.3. Prihodi od kamata

Kamate nastale po osnovu plasmana i potraživanja iz poslovnih odnosa iskazuju se u okviru finansijskih prihoda u obračunskom periodu u kome su nastale. Prihodi od kamata priznaju se u periodu na koji se odnose, korišćenjem metode efektivne kamatne stope, kojom se očekivani budući novčani priliv od finansijskih instrumenata diskontuje na neto sadašnju vrednost.

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

3.5. Rashodi od kamata

Kamate nastale po osnovu obaveza iz poslovnih odnosa iskazuju se u bilansu uspeha u okviru finansijskih rashoda. Troškovi pozajmljivanja (kamate i drugi troškovi povezani sa kreditnim finansiranjem) priznaju se kao troškovi perioda kada su nastali, u skladu sa osnovnim računovodstvenim principom definisanim sa MRS 23.

3.5. Kursne razlike

(c) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izveštaje Društva se odmeravaju i prikazuju u dinarima („RSD“) bez obzira na to da li RSD predstavlja funkcionalnu valutu Društva.

(d) *Transakcije i stanja*

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije ili na dan procene vrednosti ako su stavke ponovo odmeravane. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspeha osim u slučaju kada su odložene u kapitalu kao instrumenti zaštite tokova gotovine i instrumenti zaštite neto ulaganja. Izuzetno u 2012. i 2010. godini, efekti obračunate valutne klauzule i efekti obračunatih kursnih razlika po osnovu dugoročnih potraživanja i obaveza u stranoj valuti su, u skladu sa propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Republike Srbije, razgraničeni i iskazani u bilansu stanja na računu vremenskih razgraničenja u neto iznosima. Proporcionalni iznos razgraničenih efekata obračunate valutne klauzule i proporcionalni iznos razgraničenih efekata obračunatih kursnih razlika biće priznat u bilansu uspeha na dan dospeća obaveze odnosno potraživanja, na osnovu kojih su navedeni efekti utvrđeni.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju po osnovu kredita i gotovine i gotovinskih ekvivalenta prikazuju se u bilansu uspeha u okviru pozicije „Finansijski prihodi / rashodi“. Sve druge pozitivne i negativne kursne razlike prikazuju se u bilansu uspeha u okviru pozicije „Ostali prihodi / rashodi“.

Funkcionalna i izveštajna valuta Društva je dinar (RSD). Transakcije izražene u stranoj valuti inicialno se evidentiraju u funkcionalnoj valuti primenom važećeg kursa na dan transakcije. Monetarna sredstva i obaveze izražene u stranoj valuti preračunavaju se u funkcionalnu valutu primenom važećeg kursa na dan bilansa stanja. Sve kursne razlike priznaju se u bilansu uspeha perioda za koji se izveštava.

Nemonetarne stavke u finansijskim izveštajima, koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunati su po istorijskom kursu važećem na dan inicialne transakcije.

Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije br. 101/12) dozvoljeno je razgraničenje nerealizovanih neto efekata kursnih razlika i valutnih klauzula obračunatih po osnovu dugoročnih obaveza i potraživanja nastalih u 2012.godini.

3.6. Ostali prihodi

Ostali prihodi obuhvataju dobitke od prodaje nematerijalnih ulaganja, osnovnih sredstava, učešća u kapitalu, prodaje materijala, kao i viškova utvrđenih popisom, naplatu otpisanih potraživanja, prihode od smanjenja obaveza i ukidanja dugoročnih rezervisanja i sl. Vanredni prihodi obuhvataju sve prihode koji su posledica raznih nepredviđenih okolnosti u skladu sa MRS 8.

3.7. Ostali rashodi

Ostali rashodi obuhvataju gubitke po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, osnovnih sredstava, učešća u kapitalu i hartija od vrednosti, prodaje materijala, manjkove i druge nepomenute rashode.

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

3.8. Nematerijalna ulaganja

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procenjenog veka upotrebe (5 godina).

Licence čiji je vek trajanja neograničen , ne amortizuju se.

4.9. Nekretnine, postrojenja i oprema

Osnovna sredstva (nekretnine, postrojenja i oprema) su materijalna sredstva koja Društvo drži za isporuku robe ili pružanje usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili u administrativne svrhe, i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se kao sredstvo: (a) kada je verovatno da će buduće ekonomski koristi po osnovu tog sredstva pricati u Društvo i (b) kada nabavna vrednost ili cena koštanja tog sredstva može pouzdano da se izmeri.

Početno merenje nekretnine, postrojenja i opreme koji ispunjavaju uslove za priznavanje za sredstvo vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Naknadni izdatak za nekretninu, postrojenje i opremu priznaje se kao sredstvo samo kada se tim izdatkom poboljšava stanje sredstva iznad njegovog prvobitno procenjenog standardnog učinka. Izdatak za popravke i održavanje nekretnina, postrojenja i opreme nastaje radi obnavljanja ili održavanja budućih

ekonomskih koristi koje Društvo može da očekuje od prvobitno procenjenog standardnog učinka tog sredstva. Kao takav, on se obično priznaje kao rashod u trenutku kada nastane.

Osnovno sredstvo se isknjižava iz evidencija ili otuđenjem ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa osnovnog sredstva (kao razlika između neto prodajne vrednosti i neto knjigovodstvene vrednosti) priznaju se u bilansu uspeha odgovarajućeg perioda.

3.10. Amortizacija osnovnih sredstava

Amortizacija se obračunava primenom proporcionalne metode na osnovicu koju čini nabavna, odnosno revalorizovana vrednost na početku godine, kao i na osnovna sredstva koja su stavljeni u upotrebu u toku godine.

Stope amortizacije koje su u primeni, za glavne grupe osnovnih sredstava, su:

	U %
Građevinski objekti	1,5-8
Ostali građevinski objekti	1,3-8
Oprema i postrojenja	6-20
Nameštaj, poslovni inventar, montažerski alat	10-20
Kanc.oprema, računarska oprema, softver, telekomunikaciona oprema,putnička vozila	7-20
Nematerijalna ulaganja	20
Ostala nepomenuta sredstva	10

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti

b) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrditim rokovima plaćanja koja ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva. U bilansu stanja Društva zajmovi i potraživanja obuhvataju "potraživanja od prodaje i druga potraživanja" i "gotovinu i gotovinske ekvivalente."

Potraživanja po osnovu prodaje

Potraživanja po osnovu prodaje obuhvataju sva potraživanja za prodate proizvode i usluge u zemlji i inostranstvu. Potraživanja od kupaca koja se mere po vrednosti iz fakture, situacije, odnosno druge isprave u kojoj je obračunato potraživanje. Za vrednost potraživanja iskazanu u stranoj valuti vrši se preračunavanje po kursu važećem na dan transakcije (Napomena 3.5.). Ispravka vrednosti se vrši prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za sva potraživanja kod kojih je od roka za njihovu naplatu prošlo više od 365 dana. Društvo nenaplativa potraživanja isknjižava iz evidencije na osnovu sudske odluke ili na osnovu odluke Nadzornog odbora.

Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospeća do godinu dana od dana bilansa.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: novac u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, i prekoračenja po tekućem računu. Prekoračenja po tekućem računu uključena su u obaveze po kreditima u okviru tekućih obaveza, u bilansu stanja.

Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti priliva, bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima obaveze po kreditima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti; sve razlike između ostvarenog priliva (umanjenog za transakcione troškove) i iznosa otplata, priznaju se u bilansu uspeha u periodu korišćenja kredita primenom metode efektivne kamatne stope.

Obaveze po kreditima se klasificuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Društvo nema bezuslovno pravo da odloži izmirenje obaveza za najmanje 12 meseci nakon datuma bilansa stanja.

Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima se vrednuju po nominalnoj vrednosti.

3.13. Zalihe

Zalihe materijala, rezervnih delova, auto-gume i HTZ opreme procenjuju se po nabavnoj vrednosti, koja obuhvata fakturnu vrednost dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Obračun izlaza zaliha materijala i rezervnih delova, auto-guma i HTZ opreme vrši se po prosečnoj nabavnoj ceni.

Ako je vladajuća nabavna cena zaliha materijala, rezervnih delova, sitnog inventara i robe niža od knjigovodstvene nabavne cene, zalihe se vrednuju po poštenoj nabavnoj ceni a razlika se evidentira na teret rashoda po osnovu obezvređenja.

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

3.13. Zalihe (Nastavak)

Zalihe učinaka procenjuju se po ceni koštanja koja obuhvata proizvodne troškove. Ako je cena koštanja viša od neto prodajne cene zalihe učinaka se vrednuju po neto prodajnoj ceni. Neto prodajna cena se utvrđuje ovako: Vladajuća prodajna cena na dan bilansa X (1- (troškovi perioda / poslovni prihodi bez korekcije po osnovu promene vrednosti zaliha učinaka)) = neto prodajna cena proizvoda. Za procenjivanje zaliha nedovršene proizvodnje neto prodajna cena proizvoda umanjuje se za iznos troškova neophodnih za završetak proizvodnje proizvoda.

Zalihe materijala, rezervnih delova, auto-guma i HTZ opreme koje nemaju upotrebnu vrednost otpisuju se na teret rashoda po osnovu obezvređenja u okviru finansijskog knjigovodstva.

Cena koštanja gotovih proizvoda i proizvodnje u toku obuhvata troškove projektovanja, utrošene sirovine, direktnu radnu snagu, ostale direktnе troškove i pripadajuće režiske troškove proizvodnje. Za utvrđivanje troškova koji ulaze u vrednost zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje koristi se metod radnih naloga. Neto prodajna vrednost je procenjena prodajna cena , umanjena za pripadajuće varijabilne troškove prodaje.

3.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo kao sredstvo namenjeno prodaji ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti kroz prodajnu transakciju, a ne kroz nastavak korišćenja.

Stalno sredstvo namenjeno prodaji meri se po nižem iznosu od knjigovodstvene i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja vrednost iskazana u poslovnim knjigama. Fer (poštена) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno ili obaveza izmirena

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva, koji ne obuhvataju finansijske troškove i troškove poreza na prihod.

3.15. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnih poslovanja koji će se pojavit u narednim godinama a odnose se na:

- Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih, i
- Ostala rezervisanja za verovatne troškove.

Ova rezervisanja društvo procenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a smanjuje se u momentu nastanka troškova za koje je izvršeno rezervisanje. Neiskorišćena dugoročna rezervisanja ukidaju se u korist ostalih prihoda.

3.16. Penzijske i ostale naknade zaposlenima

Društvo zaračunava i plaća doprinose za penziono i zdravstveno osiguranje i doprinose za osiguranje od nezaposlenosti po stopama utvrđenim zakonom, u korist odgovarajućih državnih fondova, na bazi bruto zarade zaposlenih. Svi troškovi doprinosa priznaju se u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose. Društvo nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

U skladu sa Zakonom o radnim odnosima, Društvo ima obavezu da plaća otpremnину zaposlenima prilikom odlaska u penziju, u iznosu od 3 mesečне zarade ostvarene u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju. Društvo je izvršilo aktuarsku procenu sadašnje vrednosti ove zakonske obaveze u skladu sa zahtevima MRS 19 – Naknade zaposlenima otpremnine.

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

3.17. Tekući i odloženi porez na dobit

Tekući porez na dobit se obračunava na datum bilansa stanja na osnovu važeće zakonske poreske regulative Republike Srbije gde Društvo posluje i ostvaruje oporezivu dobit.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je verovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Poreski propisi Republike Srbije priznaju sve pozicije Bilansa stanja u iznosima iskazanim u skladu sa MSFI osim nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja za koje se troškovi amortizacije priznaju po posebnim amortizacionim stopama. Shodno tome, odloženi poreski efekti su priznati na razliku između amortizacije obračunate u skladu sa politikom obelodanjivanja u *Napomeni 3.2.* i amortizacije koju priznaju poreski propisi.

5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH PROCENA

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza, obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. U nastavku su prikazane ključne pretpostavke vezane za budućnost i ostali izvori procenjivanja neizvesnosti na datum bilansa stanja koji predstavljaju značajan rizik na materijalne korekcije iznosa pozicija bilansa stanja u sledećoj finansijskoj godini.

4.1. Amortizacija i stope amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovane na projektovanom ekonomskom veku trajanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja. Jednom godišnje Društvo procenjuje ekonomski vek na osnovu trenutnih predviđanja.

4.2. Ispravka vrednosti potraživanja

Direktan otpis potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda se vrši ukoliko je nenaplativost izvesna i dokumentovana – preduzeće nije uspelo sudskim putem da izvrši njihovu naplatu a potraživanje je prethodno bilo uključeno u prihode preduzeća ili nakon proteka opšteg roka zastarelosti od 10 godina prema Zakonu o obligacijama.

Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca na predlog Komisije za popis potraživanja i kratkoročnih plasmana donosi Nadzorni odbor preduzeća.

Indirektan otpis odnosno ispravka vrednosti potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda preko računa ispravke, vrši se kod potraživanja kod kojih je od roka za njihovu naplatu prošlo godinu, bez procene rukovodstva.

12. OSTALI POSLOVNI RASHODI (Nastavak)

Troškovi usluga na izradi učinaka (KT-530) iznose 274.648 hiljada dinara. Najveći deo ovih troškova odnose se na koperantske usluge (229.153), zanatske i druge proizvodne usluge (19.066), troškove cinkovanja metalne konstrukcije (9.152), geodetske usluge (7.459) i usluge za projektovanje i ateste za potrebe gradilišta (9.818).

Troškovi ostalih usluga (KT- 539) u iznosu od 45.068 hiljada dinara odnose se na troškove ishrane i smeštaja radnika na terenu, komunalne usluge, troškove auto puta, špeditorske usluge, troškove obezbeđenja imovine, učešća na licitacijama i ostali troškovi.

13. FINANSIJSKI PRIHODI

Finansijski prihodi se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Prihodi od kamate		2020	9170
Pozitivne kursne razlike		5962	3978
Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule		<u>17988</u>	<u>14887</u>
Ukupno		<u>25970</u>	<u>28035</u>

14. FINANSIJSKI RASHODI

Finansijski rashodi se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Rashodi kamata		21512	19262
Negativne kursne razlike		13687	16265
Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule		<u>18837</u>	<u>10576</u>
Ukupno		<u>54036</u>	<u>46103</u>

15. OSTALI PRIHODI

Ostali prihodi se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Dobici od prodaje nem. ulag., nekretnina, postrojenja i opreme		781	852
Dobici od prodaje materijala		1788	524
Viškovi		3596	0
Naplaćena otpisana potraživanja		8	123
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		36	3553
Prihodi od smanjenja obaveza		1430	289
Ostali nepomenuti prihodi		<u>2600</u>	<u>2813</u>
Ukupno		<u>10239</u>	<u>8154</u>

16. OSTALI RASHODI

Ostali rashodi se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	1122	336
Gubici od prodaje materijala	9	321
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	151	0
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	1564	352
Ostali nepomenuti rashodi	3230	1882
Obezvređenje dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	286	391
Ukupno	6362	3282

17. TEKUĆI POREZ NA DOBIT

	<i>u RSD 000</i>	
	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Dobit poslovne godine	5,496	9,121
Ispravke vrednosti pojedinačnih potraživanja od lica kojima se istovremeno i duguje	286	-
Kamate zbog neblagovremeno plaćenih poreza, doprinosa i drugih javnih dažbina	3	9
Novčane kazne, ugovorne kazne i penali	2,143	325
Troškovi koji nisu nastali u svrhu obavljanja poslovne delatnosti	811	1,107
Otpremnine i novčane naknade po osnovu prestanka radnog odnosa, obračunate a neisplaćene u poreskom periodu	3,986	1,893
Otpremnine i novčane naknade po osnovu prestanka radnog odnosa koje su obračunate u prethodnom a isplaćene u poreskom periodu za koji se podnosi poreski bilans	(1,876)	(1,325)
Ukupan iznos amortizacije obračunat u finansijskim izveštajima	46,842	39,504
Ukupan iznos amortizacije obračunat za poreske svrhe	(29,347)	(24,329)
Ispravka vrednosti pojedinačnih potraživanja ako od roka za njihovu naplatu nije prošlo najmanje 60 dana, kao i otpis vrednosti pojedinačnih potraživanja koja prethodno nisu bila uključena u prihode, nisu otpisana kao nenaplativa i za koja nije pružen dokaz o neuspeloj naplati	151	-
Porezi, doprinosi, takse i druge javne dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja i nisu plaćene u poreskom periodu, a po osnovu kojih je u poslovnim knjigama obveznika iskazan rashod	-	34
<i>IV Korekcija rashoda po osnovu transfernih cena</i>		
Obračunati troškovi (osim kamata) po osnovu transfernih cena	3,044	6,212
Obračunati troškovi (osim kamata) između povezanih lica po tržišnim cenama	(3,044)	(6,212)
Ispravke vrednosti pojedinačnih potraživanja koje su bile priznate na teret rashoda, a za koje, u poreskom periodu u kome se vrši direktni otpis, nisu kumulativno ispunjeni uslovi iz člana 16. stav 1. tač. 1) do 3) Zakona	11,125	368
Obračunati prihodi po osnovu transfernih cena	(11,197)	(3,744)
Obračunati prihodi između povezanih lica po tržišnim cenama ("van dohvata ruke")	11,197	3,744
Poreski dobitak / (Gubitak)	39,620	26,707

31. decembra 2012.	26347	300304	0	0	326651
Neotpisana vrednost					
31. decembra 2012.	242768	144389	0	0	387457
31. decembra 2011.	35138	124727	16409	1151	177425

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)

Na poziciji – prenos sa investicija u toku prikazan je poslovni objekat površine 1618 m² izgrađen po ugovoru o zajedničkoj izgradnji sa preduzećem Ratko Mitrović Dedinje d.o.o. Rešenje o upotreboj dozvoli za objekat je dobijena 09.08.2012. godine od strane Sekreterijata za urbanizam i građevinske radove br.IX – 19 broj 351-3-168/2011.

Rešenjem broj 952-02-5968/2011 od 05.10.2012. godine Republičkog geodetskog zavoda , Službe za katastar nepokretnosti Beograd 1 , dozvoljen je upis prava svojine u korist Energomontaža Ad a u skladu sa ugovorom o zajedničkoj izgradnji.

Na poziciji prenos sa sredstava namenjenih prodaji nalazi se vrednost lokala od 4.215 hiljada dinara i garažnog mesta 0,678 hiljada dinara koja su odlukom Upravnog odbora a u skladu sa MSF 5 bila preneta na KT-1410 i KT-1420 - Sredstva namenjena prodaji. Pošto navedeni objekti nisu prodati posle nekoliko godina, 2012. godine su vraćena na ostale građevinske objekte i izvršen je obračun amortizacije za sve prethodne godine (Napomena 22).

Za nabavku opreme za obavljanje delatnosti uloženo je 64,5 miliona i to za opremu za izvođenje radova 9,09 miliona, za transportna sredstva(putnička i teretna) 36,4 miliona, za instalacionu opremu 1,8 miliona i za računarsku opremu 7,3 miliona dinara.

20. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Učešća u kapitalu se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Učešća u kapitalu zavisnih preduzeća	505	505
Stanje na dan 31. decembra	505	505

Učešća u kapitalu zavisnih preduzeća u iznosu od 505 hiljada dinara, odnosno 5000 eur, odnosi se na osnivački ulog, koji je Energomontaža AD Beograd uplatila prilikom osnivanja Energomontaže Inženjering DOO Skoplje (100 % ulog). Novoosnovano preduzeće je upisano u registar pravnih lica Republike Makedonije 13.07.2011. godine.

Ostali dugoročni finansijski plasmani se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Dugoročni krediti u zemlji	2711	10202
Ostali dugoročni plasmani	13452	15500
Stanje na dan 31. decembra	16163	25702

Na ostalim dugoročnim finansijskim plasmanima Kt-038 evidentirana su potraživanja od radnika za date stambene zajmove i za stanove u otkupu koja dospevaju za naplatu posle 2013. godine. Stambeni zajmovi odobravaju se radnicima prema pravilniku o stambenim odnosima, a otplatna rata se revalorizuje prema Zakonu o stanovanju. Izvršena je reklasifikacija dela ostalih dugoročnih plasmana koji dospevaju u 2013. godini .

21. ZALIHE

Zalihe se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Materijal	72047	46370
Rezervni delove	0	591
Nedovršene usluge	138898	102306
Gotovi proizvodi	1560	1395
Dati avansi za zalihe i usluge	11349	56856
Stanje na dan 31. Decembra	223854	207518

U skladu sa MRS 2 Društvo obelodanjuje sledeće:

- ukupna knjigovodstvena vrednost zaliha
- iznos zaliha otpisanih u toku perioda
- iznos ukidanja otpisa zaliha koje je prethodno izvršeno
- okolnosti koje su dovele do otpisivanja zaliha

22. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Građevinski objekti namenjeni prodaji	0	4894
Stanje na dan 31. Decembra	0	4894

23. POTRAŽIVANJA

Potraživanja se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Kupci - matična i zavisna preduzeća	5601	1584
Kupci u zemlji	385995	399105
Kupci u inostranstvu	48685	35274
Minus: Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca	1470	2232
Potraživanja po osnovu prodaje	438811	433731
Potraživanja iz specifičnih poslova	-	-
Potraživanja za kamatu i dividende	1	0
Potraživanja od zaposlenih	70	496
Ostala potraživanja	5983	5400
Minus: Ispravka vrednosti drugih potraživanja	4944	4944
Druga potraživanja osim potraživanja za više plaćen porez na dobit	-	-
Stanje na dan 31.decembra	439921	434683

23. POTRAŽIVANJA (Nastavak)

Od kupaca u zemlji se potražuje 385.995 hiljada dinara, od kojih su najveća od: Telekom Srbija, Elektroprivreda Srbije, Energoprojekt oprema, Drinsko – Limske hidroelektrane, Putevi Užice, Eurobau Connect itd. Društvo je izvršilo 98 % usaglašavanje potraživanja sa kupcima putem IOS-a.

Od kupaca iz inostranstva Društvo potražuje 428.115 EUR-a, najviše od MEPSO-a Skoplje i ELNOS BL

Skoplje.

Od zavisnih pravnih lica najviše se potražuje od Kodar Inženjering doo, W-line doo i Energomontaža Inženjering doo Skoplje.

Ostala potraživanja u iznosu od 4944 hiljada dinara predstavljaju potraživanja od Tehnoking-a. To su skinuta sredstva sa tekućeg računa preduzeća suprotno odluci suda. Po ovom poslu vodi se sudski spor u kojem je Energomontaža AD tužilac a tuženi Narodna banka Srbije i Trgovinski sud Beograd.

Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca

Kretanje na računima ispravke vrednosti je bilo sledeće:

	2012.
Stanje na početku godine	2232
Naplaćena otpisana potraživanja (<i>Napomena 8.</i>)	(-8)
Ispravka u toku godine (<i>Napomena 9.</i>)	286
Isknjižena a ranije otpisana potraživanja	(-1040)
Stanje 31. Decembra	1470

24. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Kratkoročni krediti u zemlji	100	0
Kratkoročni krediti u inostranstvu	5686	0
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine	11408	43145
Hartije od vrednosti kojima se trguje	0	8901
Minus: Ispravka vrednosti kratkoročnih finansijskih plasmana	0	8901
Stanje na dan 31. decembra	17194	43145

Na kratkoročnim finansijskim plasmanima Društvo je iskazalo deo dugoročnih plasmana „Telekoma“ koji dospevaju za naplatu u 2013.godini u iznosu od 8.376 hiljada i deo stambenih kredita i kredita za otkup stanova koji dospevaju u 2013.godini u iznosu od 3.032 hiljada dinara. (Napomena 19).

25. POREZ NA DODATU VREDNOST I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Potraživanja za porez na dodatu vrednost	1	1842
Unapred plaćeni troškovi	362	1384
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	715	0
Ostala aktivna vremenska razgranicenja	24646	17854
Stanje na dan 31. decembra	25724	21080

26. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Gotovinski ekvivalenti i gotovina se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Tekući (poslovni) računi	20304	33358
Blagajna	50	188
Devizni račun	<u>38491</u>	<u>1914</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>58845</u>	<u>35460</u>

Stanje na dinarskim računima na dan 31.12.2012. je 20.304 hiljada dinara. Od toga na Marfin banku se odnosi 6.601, Unicredit banku 135, Societe G.b 1.829, Komercijalnu banku 6.810, Privrednu banku 3.949, Banku Intezu 970 i Credy banku 9 hiljada dinara.

Stanje na deviznim računima na dan 31.12.2012. je 38.491 hiljada dinara. Na Privrednoj banci 6,45 EUR i 0,02 USD, Marfin 742,63 EUR i 5 USD i Societe g.b. 337.722,92 EUR.

27. KAPITAL I REZERVE

Vlasnička struktura akcijskog kapitala Društva na dan 31. decembra 2012. godine je prikazana u narednoj tabeli :

	Broj akcija	%	U RSD 000
KODAR INŽENJERING	59024	82,79%	187554
KOMERCIJALNA BANKA – KASTODI RAČUN	673	0,94%	2139
RAIFFAISEN BANKA – KASTODI RAČUN	559	0,78%	1776
OSTALI	11034	15,49%	35061
UKUPNO:	71290	100	226530

Osnovni kapital Društva iznosi 257.772 hiljade dinara i obuhvata akcijski kapital od 226.530 hiljada dinara i ostali osnovni kapital od 31.242 hiljade dinara evidentiran na KT-3090 – Fond zajedničke potrošnje za potrebe stanovanja.

Na akcijama Kodar Inženjeringu upisana je zaloga u korist Bance Intese .

27. KAPITAL I REZERVE (Nastavak)

Revalorizacione rezerve Društva na dan 31. decembra 2012. godine iznose 190 miliona RSD. Formirane su po osnovu procene vrednosti građevinskog zemljišta u 2008. godini a na osnovu ugovora o zajedničkoj izgradnji stambenog poslovnog objekta sa preduzećem Ratko Mitrović Dedinje doo.

Društvo je u 2012. godini ostvarilo neto dobitak u iznosu od 5496 hiljada RSD.

28. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	2012.	2011.
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	13937	11828
Stanje na dan 31. decembra	<u>13937</u>	<u>11828</u>

U skladu sa MRS 19 Društvo obelodanjuje:

Društvo vrši rezervisanje za otpremnine na kraju 2012. godine na ime otpremnine kod odlaska u penziju u skladu sa MRS 19 – primanja zaposlenih. Povećanje vrednosti rezervisanja u odnosu na prethodnu godinu je 3.986 hiljada dinara, a u toku godine umanjen je iznos rezervisanja za 1.876 hiljada dinara na ime isplaćenih otpremnina u toku 2012. godine.

29. DUGOROČNE OBAVEZE

Dugoročne obaveze se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Dugoročni krediti u zemlji		206059	173100
Stanje na dan 31. decembra		206059	173100

Naziv banke	Kamatna STOPA	saldo duga
KREDIT - FOND ZA RAZVOJ		12.460.987,83
PRIVREDNA BANKA 318/10	šestomesečni EURIBOR +4,12%	126.714.673,24
KOMERCIJALNA BANKA 27953/12	3,5 F	15.740.635,77
INTESA BANCA	Jednomesečni BELIBOR+0,85 %	51.143.009,27
UKUPNO		206.059.306,11

Izvršena je reklassifikacija dugoročnih kredita na kratkoročni deo koji dospeva u 2013. godini.
(Napomena 30).

30. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Kratkoročne finansijske obaveze se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Kratkoročni krediti u zemlji		61739	57405
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine (Napomena 29).		92278	94184
Ostale kratkoročne finansijske obaveze		<u>142</u>	0
Stanje na dan 31. decembra		154159	151589

Kratkoročni krediti u zemlji:

Naziv banke	kamatna stopa	saldo duga
MARFIN 2012/2041	Jedmosečni EURIBOR +6%	14.918.189,74
SOCIETE GB 335421	Tromesečni EURIBOR + 5,2%	8.756.309,10
SOCIETE GB 347131	Tromesečni EURIBOR + 5,2%	11.371.830,00
SOCIETE GB 353805	Tromesečni EURIBOR + 5,2%	5.344.760,10
SOCIETE GB 361539	Tromesečni EURIBOR + 5,2%	21.347.767,87
ukupno		61.738.856,81

Na dugoročnim kreditima koji dospevaju do jedne godine nalazi se deo kredita od Privredne banke, Banke Inteze, Societe g.b. koji dospeva u 2013. godini u iznosu od 92.278 hiljada dinara.

31. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Obaveze prema dobavljačima se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Primljeni avansi, depoziti i kaucije		51682	85666
Dobavljači - matična i zavisna preduzeća		27	94
Dobavljači u zemlji		161028	164755
Dobavljači u inostranstvu		<u>22897</u>	<u>628</u>
Stanje na dan 31. decembra		<u>235634</u>	<u>251143</u>

Obaveze po osnovu primljenih avansa evidentirane su na kontu 430 u iznosu od 51.682 hiljada dinara i u celosti su usaglašene sa poveriocima. Od ukupnih primljenih avansa na Energoprojekt opremu se odnosi 12.192, Eurobau connect 7.722, Montprojekt 4.447 i Skijališta Srbije 1.426 hiljada dinara.

Obaveze prema dobavljačima u zemlji na dan 31.12.2012. godine iznose 161.028 hiljada dinara. Obaveze prema dobavljačima su usaglašene putem IOS-a 97%. Indobavljačima Društvo duguje 22.897 hiljada dinara, od kojih je najveći Pfiffner instrument transformes.

32. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Ostale tekuće obaveze se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Obaveze za zarade i naknade zarada		26661	26530
Obaveze prema zaposlenima		877	665
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima		666	370
Ostale obaveze		<u>65</u>	<u>65</u>
Stanje na dan 31. decembra		<u>28269</u>	<u>27630</u>

33. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST I OSTALIH JAVNIH PRIHODA I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	<i>u RSD 000</i>	<i>2012.</i>	<i>2011.</i>
Obaveze za porez na dodatu vrednost		26942	21578
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova		0	34
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine		181	207
Razgraničene obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost		<u>92</u>	<u>0</u>
Stanje na dan 31. decembra		<u>27215</u>	<u>21819</u>

34. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji nalaze se garancije izdate investitorima po osnovu potpisanih ugovora za izvođenje radova, kao i garancije za učešća na tenderima. Ove garancije su izdate od strane Marfin banke, Societe Generale banke i Privredne banke u iznosu od 146.792 hiljada dinara.

35. POTENCIJALNE OBAVEZE

Društvo ima upisanu hipoteku I reda nad poslovnim objektom u Ulici Živojina Živojića 14 u korist Privredne banke Beograd i hipoteku II reda nad fabrikom za izradu metalne konstrukcije (pogon u Prijepolju) u korist Marfin banke (Hipoteka I reda je istekla i takođe je bila U korist Marfin banke).

36. SUDSKI SPOROVI

Društvo trenutno vodi sudske sporove u kojima se pojavljuje kao tuženi sa preduzećem Jotel d.o.o. Niš, Bulevar Nemanjića 3, po predmetu P-534/2010 na iznos 174.720,00 dinara, kao i po predmetu P-840/2010 na iznos od 2.501.000,00 sa preduzećem BZN Faktoring d.o.o. po predmetu P-7746/2012 na iznos od 3.909.020,80 dinara i nekoliko sudske sporova čije su vrednosti neznatne.

Nisu izvršena rezervisanja za sporove, jer se očekuje pozitivan ishod.

Društvo trenutno vodi spor kao tužilac sa NBS i Trgovinskim sudom, vrednost spora je 4.944.438,78 dinara. Predmet se trenutno nalazi na Višem sudu.

37. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

	U RSD 000	
	2012.	2011.
BILANS STANJA AKTIVA		
<i>Potraživanja od kupaca</i>		
- Kodar Inženjering doo Beograd	5485	1584
- Energomontaža inženjering doo Skoplje	102	
- W-line	14	
	5601	1584
<i>Kratkoročni finansijski plasmani</i>		
- Energomontaža Inženjering doo Skoplje	-	-
	5686	-
Potraživanja za date avanse	0	618
-Kodar Inženjering		
UKUPNA POTRAŽIVANJA	11287	2202
BILANS STANJA PASIVA		
<i>Obaveze prema dobavljačima</i>		
- W-line doo Beograd	27	330
-Kodar Inženjering	27	330
<i>Obaveze za primljene avanse</i>		
- W-line doo Beograd	194	-
-Kodar Inženjering	194	94
UKUPNE OBAVEZE	221	424

37. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (Nastavak)

	U RSD 000	
	2012.	2011.
BILANS USPEHA		
PRIHODI		
<i>Poslovni prihodi</i>	11197	3744
	<hr/>	<hr/>
	11197	3744
	<hr/>	<hr/>
UKUPNI PRIHODI	11197	3744
RASHODI		
<i>Poslovni rashodi</i>	3044	6212
	<hr/>	<hr/>
	<hr/>	<hr/>
UKUPNI RASHODI	3044	6212

38. ANALIZA IZLOŽENOSTI RIZICIMA I UPRAVLJANJE RIZICIMA

U skladu sa MSFI 7 Društvo obelodanjuje izloženost rizicima i upravljanje istim za sledeće kategorije finansijskih sredstava i obaveza:

- finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha pokazujući posebno ona označena kao takva odmah posle početnog priznavanja i ona koja su klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja u skladu sa MRS 39
- investicije koje se drže radi dospeća
- kredite i potraživanja
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju
- finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, pokazujući posebno one koje su označene kao takve odmah posle početnog priznavanja i one koje su klasifikovane kao one koje se drže radi trgovanja u skladu sa MRS 39
- finansijske obaveze koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti

Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala, a vlasnicima obezbedi prinos na kapital. Društvo prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti Društva i njegovog ukupnog kapitala.

Lica koja kontrolišu finansije na nivou Društva ispituju strukturu kapitala na godišnjem nivou.

38. ANALIZA IZLOŽENOSTI RIZICIMA I UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Pokazatelji zaduženosti Društva sa stanjem na kraju godine bili su sledeći:

	U RSD 000	
	2012.	2011.
Zaduženost a)	665273	637109
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	<u>58845</u>	<u>35460</u>
Neto zaduženost	<u>606428</u>	<u>601649</u>
Kapital b)	<u>508211</u>	<u>502716</u>
Racio neto dugovanja prema kapitalu	<u>1.19</u>	<u>1.20</u>

- b) Zaduženost se odnosi na dugoročne i kratkoročne obaveze
- c) Kapital uključuje udele, revalorizacione rezerve, nerealizovane gubitke po osnovu raspoloživih hartija od vrednosti za prodaju i akumuliranu dobit.

Značajne računovodstvene politike u vezi sa finansijskim instrumentima

Detalji značajnih računovodstvenih politika, kao i kriterijumi i osnove za priznavanje prihoda i rashoda za sve vrste finansijskih sredstava i obaveza obelodanjeni su u napomeni 3 ovih finansijskih izveštaja.

Kategorije finansijskih instrumenata

	U RSD 000	
	2012	2011
Finansijska sredstva		
Dugoročni finansijski plasmani	16,668	26,207
Potrazivanja po osnovu prodaje	438,811	433,731
Druga potrazivanja	1,109	952
Kratkoročni finansijski plasmani	17,194	43,145
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	<u>58,845</u>	<u>35,461</u>
	<u>532,627</u>	<u>539,496</u>
Finansijske obaveze		
Dugoročne obaveze	206,059	173,100
Kratkoročne finansijske obaveze	154,159	151,589
Obaveze iz poslovanja	183,882	165,477
Druge obaveze	<u>1,105</u>	<u>1,039</u>
	<u>545,205</u>	<u>491,205</u>

Osnovni finansijski instrumenti Društva su gotovina i gotovinski ekvivalenti, potraživanja, obaveze po osnovu dugoročnih i kratkoročnih kredita, obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze čija je osnovna namena finansiranje tekućeg poslovanja Društva. U normalnim uslovima poslovanja Društvo je izloženo niže navedenim rizicima.

38. ANALIZA IZLOŽENOSTI RIZICIMA I UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Finansijski rizici uključuju tržišni rizik (devizni i kamatni), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbegavaju smanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima. Društvo ne koristi nikakve finansijske instrumente kako bi izbeglo uticaj finansijskih rizika na

poslovanje iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano tržište takvih instrumenata u Republici Srbiji.

Tržišni rizik

U svom poslovanju Društvo je izloženo finansijskim rizicima od promena kurseva stranih valuta i promena kamatnih stopa.

Izloženost tržišnom riziku se sagledava preko analize senzitivnosti. Nije bilo značajnih promena u izloženosti Društva tržišnom riziku, niti u načinu na koje Društvo upravlja ili meri taj rizik.

Devizni rizik

Društvo je izloženo deviznom riziku prvenstveno preko potraživanja od kupaca iz inostranstva, dugoročnih kredita i obaveza prema dobavljačima koji su denominirani u stranoj valuti. Društvo ne koristi posebne finansijske instrumente kao zaštitu od rizika, obzirom da u Republici Srbiji takvi instrumenti nisu uobičajeni.

Stabilnost ekonomskog okruženja u koje Društvo posluje, u velikoj meri zavisi od mera Vlade u privredi i postojanja odgovarajućeg pravnog i zakonodavnog okvira.

Knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na datum izveštavanja u Društvo bila je sledeća:

<i>u RSD 000</i>		
2012		
Sredstva	Obaveze	
EUR	101.237	323.996
	101.238	323.996

Društvo je osetljivo na promene deviznog kursa evra i dolara (EUR i USD). Sledeća tabela predstavlja detalje analize osetljivosti Društva na porast i smanjenje od 10% kursa dinara u odnosu na date strane valute. Stopa osetljivosti se koristi pri internom prikazivanju deviznog rizika i predstavlja procenu rukovodstva razumno očekivanih promena u kursevima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo nenamirena potraživanja i obaveze iskazane u stranoj valuti i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za promenu od 10% u kursevima stranih valuta. Pozitivan broj iz tabele ukazuje na povećanje rezultata tekućeg perioda u slučajevima slabljenja dinara u odnosu na valutu o kojoj se radi. U slučaju jačanja dinara od 10% u odnosu na stranu valutu, uticaj na rezultat tekućeg perioda bio bi suprotan onom iskazanom u prethodnom slučaju. Glavni razlog za navedeno leži u činjenici da Društvo ima pretežno kratku poziciju u valuti, te su stoga obaveze u stranoj valuti daleko veće od potraživanja u istoj.

<i>u RSD 000</i>		
2012		
	10%	(10%)
EUR	-22.276	22.276
	-22.276	22.276

38. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa

Društvo je izloženo riziku od promene kamatnih stopa na sredstva i obaveze kod kojih je kamatna stopa varijabilna. Ovaj rizik zavisi od finansijskog tržišta te Društvo nema na raspolaganju instrumente kojim bi ublažilo njegov uticaj.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sledećem pregledu:

U RSD 000

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Finansijska sredstva		
<i>Nekamatonosna</i>		
Dugoročni finansijski plasmani	16,668	26,207
Potrazivanja po osnovu prodaje	438,811	433,731
Druga potrazivanja	1,109	952
Kratkorocni finansijski plasmani	17,194	43,145
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	58,845	35,461
	532,627	539,496
<i>Kamatonosna</i>		
	532,627	539,496
Finansijske obaveze		
<i>Nekamatonosne</i>		
Obaveze iz poslovanja	(183,882)	(165,477)
Druge obaveze	(1,105)	(1,039)
	(184,987)	(166,516)
<i>Kamatonosne</i>		
Dugoročne obaveze	(206,059)	(173,100)
Kratkoročne finansijske obaveze	(154,159)	(151,589)
	(360,218)	(324,689)
	(545,205)	(491,205)
Gap rizika promene kamatnih stopa	(360,218)	(324,689)

38. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

Analize osetljivosti prikazane u narednom tekstu su uspostavljene na osnovu izloženosti promenama kamatnih stopa za nederivativne instrumente na datum bilansa stanja. Za obaveze sa varijabilnom stopom, analiza je sastavljana pod pretpostavkom da je preostali iznos sredstava i obaveza na datum bilansa stanja bio nepromjenjen u toku cele godine. Povećanje ili smanjenje od 1% predstavlja, od strane rukovodstva, procenu realno moguće promene u kamatnim stopama.

	Povećanje od 1 procentnog poena	Smanjenje od 1 procentnog poena		
	2012	2011	2012	2011
Rezultat tekuće godine	3.602	3.247	(3.602)	(3.247)

Kreditni rizik

Preduzeće je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društву izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak za Društvo. Izloženost Društva ovom riziku ograničena je na iznos potraživanja od kupaca na dan bilansa. Potraživanja od kupaca sastoje se od velikog broja komitenata.

Najznačajnija bruto potraživanja od kupaca predstavljena su u sledećoj tabeli:

	U RSD 000 2012.
TELEKOM SRBIJA	169031
ELEKTROPRIVREDA SRBIJE	43008
ELNOS BL	29273
ENERGOPROJEKT OPREMA	27655
Ostali	<u>171314</u>
	440281

Struktura potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2012. godine prikaza je u tabeli koja sledi:

2012	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
Nedospela potraživanja od kupaca	258.484	-	258.484
Dospela, ispravljena potraživanja od kupaca	1.470	(1.470)	-
Dospela, neispravljena potraživanja od kupaca	180.327	-	180.327
	440.281	(1.470)	438.811

Prosečno vreme naplate potraživanja u 2012. godini iznosi 114 dana.

Upravljanje obavezama prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima na dan 31.decembra 2012. godine iskazane su u iznosu od 183.952 hiljada RSD (31.decembra 2011. godine 165.477 hiljada RSD). Prosečno vreme izmirenja obaveza prema dobavljačima u toku 2012. godine iznosi 134 dana.

38. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

Rizik likvidnosti

Konačna odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti je na rukovodstvu Društva koje je uspostavilo odgovarajući sistem upravljanja za potrebe kratkoročnog, srednjoročnog i dugoročnog finansiranja Društva kao i upravljanje likvidnošću. Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve kontinuiranim praćenjem planiranog i stvarnog novčanog toka, kao i održavanjem adekvatnog odnosa dospeća finansijskih sredstava i obaveza.

Tabele rizika likvidnosti i kreditnog rizika

Sledeće tabele prikazuju detalje preostalih ugovorenih dospeća finansijskih sredstava. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim tokovima gotovine nastalim na osnovu finansijskih sredstava na osnovu najranijeg datuma na koji će Društvo biti u mogućnosti da potraživanja naplati.

Dospeće finansijskih sredstava

31.12.2012.

	Manje od mesec dana	Od jednog do tri meseca	Od tri meseca do jedne godine	Preko 1 godine	Ukupno
Nekamatonosna	385,631	45,889	40,239	60,868	532,627
Kamatonosna	0	0	0	0	0
	385,631	45,889	40,239	60,868	532,627

31.12.2012.

Dospeće finansijskih obaveza

	Manje od mesec dana	Od jednog do tri meseca	Od tri meseca do jedne godine	Preko 1 godine	Ukupno
Nekamatonosne	112,202	52,217	20,568	0	184,987
Kamatonosne	27,237	28,768	98,154	206,059	360,218
	139,439	80,985	118,722	206,059	545,205

38. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

Sledeća tabela predstavlja sadašnju vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza i njihovu fer vrednost na dan 31. decembra 2012. i 31. decembra 2011. godine.

	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
	2012		2011	
Finansijska sredstva				
<i>Dugoročni finansijski plasmani</i>	16.668	16.668	26.207	26.207
<i>Potrazivanja po osnovu prodaje</i>	438.811	438.811	433.731	433.731
<i>Druga potrazivanja</i>	1.109	1.109	952	952
<i>Kratkorocni finansijski plasmani</i>	17.194	17.194	43.145	43.145
<i>Gotovinski ekvivalenti i gotovina</i>	58.845	58.845	35.461	35.461
	532.627	532.627	539.496	539.496
Finansijske obaveze				
<i>Dugoročne obaveze</i>	206.059	206.059	173.100	173.100
<i>Kratkoročne finansijske obaveze</i>	154.159	154.159	151.589	151.589
<i>Obaveze iz poslovanja</i>	183.882	183.882	165.477	165.477

<i>Druge obaveze</i>	1.105	1.105	1.039	1.039
	545.205	545.205	491.205	491.205

Pretpostavke za procenu trenutne fer vrednosti finansijskih instrumenata

Obzirom na činjenicu da ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost u kupovini i prodaji finansijskih sredstava i obaveza, kao i obzirom na činjenicu da ne postoje dostupne tržišne informacije koje bi se mogle koristiti za potrebe obelodanjivanja fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza, korišćen je metod diskontovanja novčanih tokova. Pri korišćenju ove metode vrednovanja, koriste se kamatne stope za finansijske instrumente sa sličnim karakteristikama, sa ciljem da se dobije relevantna procena tržišne vrednosti finansijskih instrumenata na dan bilansa.

39. POSTOJEĆA EKONOMSKA SITUACIJA I NJEN UTICAJ NA DRUŠTVO

Poslovanje Društva je pod uticajem finansijske krize i pogoršanih privrednih uslova. U 2013. godini se očekuje dodatno pogoršanje uslova u privredi. Zbog sadašnje krize na globalnom tržištu i njenog uticaja na srpsko tržište, za očekivati je da će Društvo poslovati u otežanim i neizvesnim privrednim okolnostima. Uticaj krize na poslovanje Društva trenutno nije moguće u potpunosti predvideti, te je stoga prisutan element opšte neizvesnosti.

40. DEVIZNI KURSEVI

Devizni kursevi, utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, primjenjeni za preračun pozicija bilansa stanja za pojedine glavne valute su:

	<i>31. decembar 2012.</i>	<i>31. decembar 2011.</i>	<i>U RSD</i>
EUR	113.7183	104.6409	
USD	86.1763	80.8662	
CHF	94.1922	85.9121	

U Beogradu

Dana 27.02.2012.

**Lice odgovorno za
sastavljanje finansijskog izveštaja**

Zakonski zastupnik

Finansijski izveštaj predstavlja temelj poslovnog odlučivanja, jer se na osnovu podataka i iznosa prikazanih u njima ocenjuju ekonomske performanse i uspešnost u poslovanju poslovnog subjekta. Informacije sadržane u bilansima za svoje potrebe može koristiti veliki broj korisnika posebno akcionari kompanije. Putem finansijskih izveštaja uprava polaže račune pred vlasnicima kapitala, zaposlenima, kreditorima i ostalim zainteresovanim licima. Rukovodstvo putem godišnjih i periodičnih računovodstvenih iskaza ocenjuje finansijsko zdravlje preduzeća, stanje i pravac u kom se kreće.

I OSTVARENI OBIM PROIZVODNJE

Uslovi poslovanja u ovoj godini su bili izuzetno teški i ocenjuju se kao jedni od najneizvesnijih u dosadašnjem periodu.

U ovom periodu su sprovedene mere redukovana troškova poslovanja sa ciljem optimizacije poslovanja.

U drugoj polovini godine kao što je to bio slučaj i u prethodnim godinama intenzivirani su poslovi na održavanju i rekonstrukciji objekata.

ENERGOMONTAŽA obezbeđuje poslove putem javnih nabavki, ličnim kontaktom sa investitorom i saradnjom sa drugim firmama iz iste ili slične delatnosti. Obezbeđenje poslova putem javnih nabavki je dosta otežano s obzirom da se javljaju veće nepravilnosti prilikom sprovođanja javnih nabavki kao npr.:

- neobezbeđivanje efektivne konkurenциje među ponuđačima (pozivanjem samo jednog, tačno određenog ponuđača) što je u suprotnosti sa načelima javnih nabavki;
- nelojalna konkurenca;
- sprovođenje pregovaračkog postupka bez objavljanja javnog poziva iako nepostoji zakonska osnova (obično se za razlog navodi razlog hitnosti) za takav vid dodelje predmetnih radova. Ovim je naručilac onemogućio sprovođenje redovnog (otvorenog) postupka i dr.

Ukupna vrednost ugovorenih radova 2012 godine (zaključno sa 30.11.2012) iznosila je 719.545.695,64 RSD.

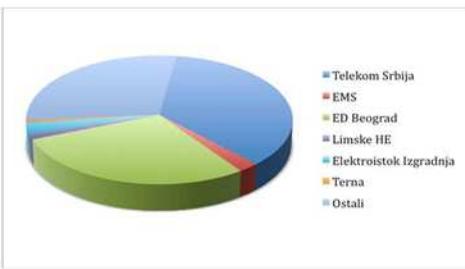
Vrednost ugovorenih radova u prvoj polovini 2012 godine iznosila je 352.322.519,20 RSD (odnosno 48,96% ugovorenih poslova tokom 2012).

Vrednost ugovorenih radova u drugoj polovini 2012 godine iznosila je 367.223.176,44 RSD (odnosno 51,04% ugovorenih poslova u 2012).

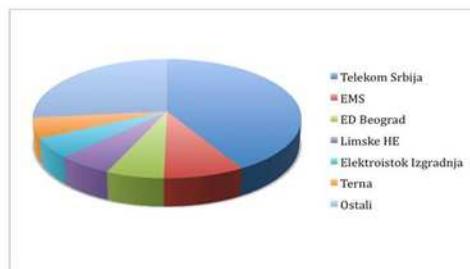
U toku 2012 godine potpisano je 168 ugovora.

Najznačajni investitori (po vrednosti ugovorenih radova) u toku 2012 godine bili su:

- TELEKOM SRBIJA	(60 ugovora, vrednost 299.436.376,17 RSD)
- EMS	(4 ugovora, vrednost 62.696.695,38 RSD)
- ED Beograd	(48 ugovora, vrednost 44.811.917,28 RSD)
- Limske HE Nova Varoš	(2 ugovora, vrednost 42.390.292,57 RSD)
- Elektroistok izgradnja	(5 ugovora, vrednost 39.645.488,27 RSD)
- Terna	(1 ugovor, vrednost 38.686.064,77 RSD)

Slika 1 - Raspodela investitora po broju ugovora

Slika 2 - Raspodela investitora po vrednosti ugovora

Svi ugovoreni poslovi su realizovani. Primedbi od strane nadzornih organa i investitora na kvalitet realizovanih poslova nije bilo. Realizacija nezavršenih poslova po ugovorima iz 2012 i predhodnih godina biće nastavljena 2013 godine.

Na osnovu rezultata poslovanja može se konstatovati uspešnost u poslovanju i realizaciji zacrtanih planova. Likvidnost je tokom cele godine bila promenljiva ali nikada ugrožena.

II INVESTICIJE U OPREMU ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI

Za investicije, odnosno nabavku opreme za obavljanje delatnosti uloženo je 55 miliona dinara. U poređenju sa prethodnom godinom vrednost nabavljene opreme veća je za 93%. Tokom godine investiralo se isključivo u opremu koja je bila neophodna za realizaciju ugovorenog posla, i za opremanje novog poslovnog prostora..

PREGLED INVESTICIJA U OPREMU U 2012.GODINI (UKUPNO)

NAZIV OPREME	IZNOS U RSD
Oprema za izvođenje radova (dizalice, bušilice, brusilice, pumpe)	9.092
Transportna sredstva (teretna vozila i prikolice)	36.377
Instalaciona oprema (splajseri, detektori)	1.816
Računarska oprema	7.457
Nameštaj	178
UKUPNO:	54.920

III PRIHODI I RASHODI

Elementi bilansa uspeha su prihodi, rashodi i dobitak.

Prihodi su povećanje ekonomske koristi u toku računovodstvenog perioda u obliku sticanja, odnosno poboljšanja kvaliteta imovine ili smanjenja obaveza koji imaju za rezultat povećanje kapitala.

Za razliku od prihoda, rashodi su smanjenje ekonomske koristi u računovodstvenom periodu, odnosno oni predstavljaju utrošak imovine ili nastanak obaveze koja ima za rezultat smanjenje vrednosti kapitala

STRUKTURA PRIHODA

	godina	
	prethodna	tekuća
Poslovni prihodi	1.165.518	1.219.822
Povećanje zaliha nedovršene proizvodnje	0	36.592
Smanjenje zaliha nedovršene proizvodnje	-30.943	
Povećanje zaliha gotovih proizvoda	-225	166
UKUPNO:	1.134.350	1.256.580
Finansijski prihodi	28.035	25.970
Neposlovni vanredni	8.154	10.239
UKUPNO PRIHODI I – XII:	1.170.539	1.292.789

U ovoj poslovnoj godini ostvaren je ukupan prihod od 1,293 milijarde dinara i u poređenju sa prihodom iz prethodne godine veći je za 10,4%. U ukupnim prihodima poslovni prihodi učestvuju sa 97,20%, finansijski prihodi sa 2% i ostali prihodi sa 0,8%, što znači da prihodi potiču iz redovne delatnosti Društva, odnosno iz redovnih poslovnih transakcija. Finansijski i ostali prihodi nastaju iz ostalih poslovnih kombinacija i iznose 36,2 miliona RSD i odnose se na kamate, pozitivne efekte valutnih klauzula i na ostale prihode. Kamate po ugovorima sa "Telekom Srbija" iznose 0,9 miliona dinara a proizilaze iz dugoročnih ugovora sa njima. Prihodi od kamate opadaju iz godine u godinu jer se dugoročni plasmani prema ročnosti naplaćuju, a novih dugoročnih ugovora sa Telekomom nema. U okviru kamata nalaze se i kamate koje su naplaćene po osnovu dinarskog depozita u iznosu od 1,1 miliona RSD i kamate naplaćene iz dužničko – poverilačkih odnosa.

Na poziciji prihodi od efekata valutne klauzule ostvaren pozitivan efekat od 18 miliona dinara i odnosi se 15,56% na "Telekom Srbija" a.d., 77,84% na ostale – Energoprojekt, Elektroprivreda, Hrastovača, Sirmijum Steel i 6,6% na kredite. U ostalim prihodima koji u ukupnim prihodima učestvuju sa 0,8% nalaze se prihodi nastali po osnovu prodaje otpadnog materijala, naknade štete od osiguravajućih društava i prihodi od naknadno odobrenih rabata.

STRUKTURA RASHODA

	godina	
	prethodna	tekuća
Poslovni rashodi	1.112.033	1.226.895
Finansijski rashodi	46.104	54.036
Neposlovni vanredni	3.281	6.362
UKUPNO RASHODI I – IX:	1.161.418	1.287.293

Za realizaciju ostvarenog prihoda učinjeni su i troškovi u iznosu od 1,287 milijardi dinara. U poređenju sa prethodnom godinom veći su za 10,8%. U ukupnim rashodima poslovni rashodi učestvuju sa 95,31%, finansijski rashodi (kamate, negativne krusne razlike i rashodi po osnovu efekata iz ugovora sa valutnom klauzulom) sa 4,2% i ostali rashodi sa 0,49%.

Za bruto zarade radnicima (bruto zarade + doprinosi na teret poslodavca + beneficirani straž) isplaćeno je 349 miliona dinara što je za 11,95% veće nego prethodne godine, apsolutno za 37,2 miliona dinara. U poslovnim prihodima zarade učestvuju sa 27,76%. Prosečna ostvarena bruto mesečna zarada po zaposlenom za 2012. godinu iznosi 55.805 dinara (prema stvarnom broju radnika utvrđenih na kraju svakog meseca 441 radnik), prethodne godine 50.805 dinara za 431 radnika i veća je za 9,35% (stopa inflacije za 2012. godinu iznosi 12,2%, što znači da su zarade realno opale za 2,85%).

Prosečna mesečna zarada isplaćena u Republici Srbije u 2012. godini iznosi 57.430 dinara, a u gradu Beogradu 71.092 (bruto). Znaci prosečna bruto zarada u društvu manja je od proseka Srbije za 3,26% (prethodne godine je bila manja za 3,66%) a u poređenju sa prosekom grada Beograda manja je za 21,85% (prethodne godine je bila manja za 22,25%). Prosečna neto zarada u kompaniji za 2012. godinu iznosi 39.855 RSD (utvrđena prema stvarnom broju radnika na kraju svakog meseca). Prosečna neto zarada u Republici Srbiji iznosi 41.377 RSD, a u beogradskom regionu 51.121 RSD.

Finansijsko izveštavanje društava koje je uređeno odredbama MRS/MSFI zasniva se na predpostavci idealnog funkcionisanja tržišne ekonomije na globalnom nivou. Pored odredbi u MRS koji se ne mogu primeniti u uslovima svetske ekonomske krize i koje su izmenjene, postoje i odredbe čija primena ne odgovara tranzicionim ekonomijama kakva je naša. Privredni subjekti iz zemalja koje imaju stabilne i konvertibilne valute ne utvrđuju kursne razlike po osnovu potraživanja i obaveza, jer se sva ta potraživanja i obaveze naplaćuju i plaćaju u nacionalnoj valuti. Takođe za razliku od nas svoja potraživanja i obaveze u zemlji iskazuju u nacionalnoj valuti i nemaju valutnu klauzulu kao instrument zaštite od rizika zbog inflatornog gubitka.

Finansijski rashodi (kamate, negativne kursne razlike i rashodi po osnovu efekata valutne klauzule) u poređenju sa prethodnom godinom veći su za 17,2%, apsolutno za 7,9 miliona dinara. U ukupnim finansijskim rashodima kamate po kreditima učestvuju sa 39,81%, rashodi po osnovu efekata valutne klauzule sa 34,9% i kursne razlike sa 25,29%.

Ukupan iznos razgraničenja negativnih efekata i kursnih razlika iz predhodnih godina koji je teretio troškove 2012 godine iznosi 7,5 miliona RSD. Ostatak od 10,3 neto efekata razgraničen je na period 2013. – 2017. godina tako što će 2013. biti opterećena kursnim razlikama za iznos od 3,1 miliona RSD, 2014. sa 2,2 miliona RSD, 2015 sa 2,2 miliona RSD, 2016 sa 2,2 miliona RSD i 2017 sa 0,6 miliona RSD. Kada su u pitanju neto efekti valutnih klauzula razgraničeni 2012. godinu u 2013. ćemo preneti negativan efekat od 3,98 miliona RSD, a u periodu 2014. – 2017. negativan neto efekat od 10,3 miliona RSD.

Ostali rashodi (otpis obrtnih sredstava osim učinaka, kazne, naknade štete prema pravnim i fizičkim licima po sudskim sporovima, ispravka vrednosti potraživanja, rashodi od prodaje osnovnih sredstava) poređenju sa prethodnom godinom veći su i su za 93,8%, apsolutno za 3,08 miliona dinara.

Naša privreda je još u recesiji. Ne treba imati iluziju da će kriza brzo proći, zbog čega je neophodno dokučiti moguće šanse ublažavanja negativnih uticaja, kao i orijentire vođenja poslovne politike. Uspeh društva nije uslovljen vlasništvom. Likvidnost privrednog subjekta svakog pa i nas ne zavisi od strukture kapitala, već od dobro isplaniranih novčanih tokova tj. priliva i odliva sredstava, što zahteva od uprave punu obazrvost u donošenju svih poslovnih odluka. Upravljanje troškovima ove i sledećih godina za menadžment postaje izazov. Racionalizacija svih troškova i što veća produktivnost u radu postaju preduslov opstanka i daljeg funkcionisanja društva.

IV DOBITAK

Bruto dobitak ove poslovne godine iznosi 5,5 miliona RSD. Apsolutno iznos je mali u odnosu na dobit koje je kompanija ostvarivala do 2008 godina, ali dobar znak da je kompanija iz duboke krize u koju je zapala 2009. godine i u kojoj je iskazala gubitak od 157 miliona RSD, počela da se polako oporavlja. Dalji oporavak kompanije će zavisiti u mnogome od opšтиh ekonomske i političke kretanja u zemlji kao i o umeću menadžmenta da obezbedi nove poslove kako na domaćem tako i na ino tržistu.

KATEGORIJA	PRIHODI	RASHODI	REZULTAT
Poslovni	1.256.580	1.226.895	29.685
Finansijski	25.970	54.036	-28.066
Ostali	10.239	6.362	3.877
UKUPNO DOBITAK / GUBITAK	1.292.789	1.287.293	5.496

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA NA DAN 31.12.2012

	Broj akcija	Procenat	Iznos u RSD
Akcija - fizička i pravna lica - rezidenti i nerezidenti	71290	100%	226.530

STRUKTURA KAPITALA

u 000 RSD

		godina	
		Tekuća	Prethodna
1	Akcijski kapital	226.530	226.530
2	Ostali kapital	31.242	31.242
I	OSNOVNI KAPITAL (1+2)	257.772	257.772
II	REZERVE	54.944	45.823
III	REVALORIZACIONE REZERVE	190.000	190.000
IV	GUBITAK	5.496	0
V	NERASPOREĐENA DOBIT	508.212	9.121
VI	UKUPNO KAPITAL (I+II+III-IV+V)		502.716

Struktura osnovnog kapitala pokazuje oblik vlasništva kapitala a time i Društva. Akcijski kapital predstavlja 71290 akcija vlasništva domaćih i stranih fizičkih i pravnih lica (100%).

VI ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA DRUŠTVA

Bilansom se iskazuju ekonomski rezultati i stanje subjekta privređivanja. Ti rezultati preko pregleda stanja sredstava i njihovih izvora kao i prihoda i rashoda koji prethode tom stanju daju osnov za uvid u proces i ishod ekonomskih zbivanja u Društvu.

Bilans stanja na dan 31.12.2012. godine, prikazuje imovinu (ono što Društvo poseduje), obaveze (ono što Društvo duguje) i kapital (ono što pripada vlasnicima).

Moderna bilansna teorija i praksa finansijskog menadžmenta raspolaže velikim brojem pokazatelja koji stoje na raspolaganju za analizu finansijskih izveštaja. Pokazatelja ima puno a među njima su najvažniji: pokazatelji finansijske stabilnosti i pokazatelji likvidnosti.

FINANSIJSKA STABILNOST DRUŠTVA

Poslovanje privrednog društva može se finansirati iz različitih izvora koji mogu biti sopstveni i pozajmljeni. Odnos između sopstvenih i pozajmljenih izvora finansiranja ukazuje na kvalitet finansijske strukture, sigurnost poverilaca i mogućnost održivog razvoja preduzeća.

Podaci o nominalnom iznosu obaveza i ostalih pozicija u bilansu uspeha obezbeđuju utvrđivanje velikog broja pokazatelja na osnovu kojih se mogu tumačiti stepen zaduženosti Društva, njegova kreditna zavisnost ili samostalnost kao i njegova finansijska stabilnost.

u 000 RSD

		godina	
		Tekuća	Prethodna
1	Stalna imovina	407.947	393.636
2	Zalihe	223.854	206.927
I	DUGOROČNO VEZANA IMOVINA (1+2)	631.801	600.563
3	Kapital - sopstveni	508.212	502.716
4	Dugoročna rezervisanja	13.937	11.828
5	Dugoročne obaveze	206.059	173.100
II	TRAJNI DUGOROČNI KAPITAL (3+4+5)	728.208	687.644
III	KOEFIČIJENT FINANSIJSKE STABILNOSTI (I / II)	0,8670	0,8734
IV	SLOBODAN KAPITAL (II - I)	96.407	87.081

U 2012. godini koeficijent finansijske stabilnosti je niži od 1 što znači da je deo dugoročno vezane imovine (stalna imovina i zalihe) finansiran dugoročnim sopstvenim i tuđim kapitalom, tako da je finansijska stabilnost kompanije u odnosu na 2011.malo bolja. U ukupnom dugoročnom kapitalu sopstveni kapital učestvuje sa 69,79%, dok 30,21% predstavljaju tuđi dugoročni izvori odnosno krediti i rezervisanja.To znači da je dugoročna finansijska ravnoteža pomerena ka trajnom i dugoročnom kapitalu, čime je stvorena značajna sigurnost za održavanje likvidnosti u oblasti dugoročnog finansiranja.Slobodni kapital za investiranje kao razlika između trajnog i dugoročnog kapitala sa jedne strane i dugoročno vezane imovine iznosi 96,4 miliona rsd.

OBRTNI KAPITAL I POKRIVENOST ZALIHA OBRTNIM KAPITALOM

		godina	
		Tekuća	Prethodna
1	Trajni i dugoročni kapital	728.208	687.644
	- sopstveni kapital	508.212	502.716
	- dugoročna rezervisanja	13.937	11.828
	- dugoročne obaveze	206.059	173.100
2	Stalna imovina	407.947	393.636
3	Obrtni kapital (1-2)	320.261	294.008
4	Zalihe	223.854	206.927
5	Stopa pokrivenosti zaliha (3:4x100)	143,07%	142,08%
6	Obrtna imovina	765.538	746.180
7	Stopa pokrivenosti obrtne imovine (3:6x100)	41,83%	39,40%

Obrtni kapital često se sreće pod nazivom neto obrtna sredstva ili neto obrtni fond u zavisnosti da li se posmatra sa stanovišta aktive ili pasive. Neto obrtna sredstva predstavljaju deo obrtne imovine koji je finansiran iz dugoročnih izvora posmatrajući sa stanovišta aktive, a sa stanovišta pasive govori se o neto obrtnom fondu kao delu dugoročnih izvora koji je plasiran u obrtnu imovinu. Neto obrtna sredstva iznose 96,4 miliona RSD (prethodne godine 87,08 miliona RSD) i predstavljaju radni kapital preduzeća. Što su neto obrtna sredstva veća to je mogućnost za izmirivanje kratkoročnih obaveza veća, a rizik od nesolventnosti i nelikvidnosti niži. Utvrđivanjem sastava i unovčivosti obrtnih sredstava kao i strukture i dospelosti kratkoročnih obaveza može se u potpunosti izvršiti analiza kvaliteta neto obrtnih sredstava.

LIKVIDNOST DRUŠTVA

Danas je u ekonomiji i nauci opšte prihvaćen stav da nikakvo fiksiranje relacija između sopstvenih i pozajmljenih izvora ne može da obezbedi sigurnu zaštitu likvidnosti. Jer i u ekstremnim slučajevima kada je Društvo finansirano isključivo sopstvenim kapitalom – likvidnost kao zahtev trajne sposobnosti Društva da bezuslovno plaća dospele obaveze nije zagarantovano. Ovo zato što likvidnost ne zavisi od sastava kapitala već od usklađenosti novčanih tokova – primanja i izdavanja što je danas u uslovima svetske ekonomske krize teško postići obzirom na veliku ne likvidnost privrednih subjekata.

Pokazatelji likvidnosti su stalnog karaktera. Društvo u jednom danu može imati dovoljno novčanih sredstava za izmirivanje dospelih obaveza, a narednog dana možda zbog ne planiranog dospeća neke obaveze njegova likvidnost može doći pod veliki znak pitanja. Likvidnost u Društvu može biti i nedovoljna i preterana. Ni jedna ni druga nisu dobre za ekonomiju Društva. Optimalna likvidnost je najbolja, kakva je kod nas bila cele poslovne godine, jer pri njoj Društvo redovno izmiruje svoje dospele obaveze, a da pri tom nema suviše raspoloživih sredstava.

Likvidnost se izražava preko racio brojeva i to:

- racio opšte likvidnosti
- racio rigorozne likvidnosti (likvidnost II stepena)
- racio trenutne likvidnosti (likvidnost I stepena)

i ovi pokazatelji u našem Društvu iznose:

u 000 RSD

		godina	
		Tekuća	Prethodna
1	Kratkoročna potraživanja i gotovina	541.684	534.368
2	Kratkoročne obaveze	445.277	452.181
	Rigorozni racio likvidnosti 1/2	1,216	1,182
3	Obrtna imovina	765.538	746.180
4	Kraktoročne obaveze	445.277	452.181
	Opšti racio likvidnosti 3/4	1,719	1,650
5	Gotovina	58.845	35.460
6	Kratkročne obaveze	445.277	452.181
	Racio trenutne likvidnosti 5/6	0,132	0,078

Ovi racio brojevi imaju za cilj da ukažu na sposobnost Društva da plaća obaveze uz zadržavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Rigorozni racio likvidnosti pokazuje da je svaki dinar kratkoročnih obaveza pokriven sa 1,22 dinar tekuće i 1,18 dinara prethodne godine likvidnih obrtnih sredstava. Ovaj racio poznat kao acid test koji traži jednakost između potraživanja gotovine i kratkoročnih obaveza treba shvatiti kao jedan od pokazatelja finansijske strukture, ali to ne znači i sigurnu likvidnost. To dalje znači da iako je ovaj racio po bilansu veći od 1 ne predstavlja nikakvu garanciju da će Društvo ostati likvidno i sutra i svih dolazećih sutra. Jedno usporavanje naplate potraživanja može preko noći da ugrozi ravnotežu novčanih tokova i pored toga što ovaj racio kod nas pokazuje dobru likvidnost.

Opšti racio likvidnosti pokazuje da je svaki dinar kratkoročnih obaveza pokriven sa 1,72 dinara tekuće i 1,65 dinara prethodne godine obrtnih sredstava.

Racio trenutne likvidnosti od 0,132 pokazuje da je svaki dinar kratkoročnih obaveza pokriven sa 13 para novčanih sredstava na tekućim računima Društva. Vrednosti racio brojeva ove godine su viši u odnosu na prethodnu godinu. Direktni uticaj na likvidnost Društva ima i prosečan broj dana naplate potraživanja od kupaca. Koeficijent obrta kupaca kao odnos prihoda od prodaje i prosečnog salda potraživanja od kupaca na početku i na kraju perioda iznosi 3,2 što znači da se potraživanje u toku godine obrne 3,2 puta ili jasnije, prosečan period naplate potraživanja iznosi 114 dana. Ukoliko je taj period kraći, Društvo kraće beskamatno finansira svoje kupce. Koeficijent obrta dobavljača iznosi 2,7 što znači da se kratkoročne obaveze prema dobavljačima obrnu 2,7 puta godišnje odnosno u proseku period plaćanja obaveza iznosi 134 dana (prethodne godine prosečan period naplate potraživanja od kupaca iznosio je 120 dana, a period plaćanja prema dobavljačima 67 dana). Interes preduzeća je da što brže naplaćuje svoja potraživanja i da što više prolongira rokove isplatre svojih obaveza Tokom 2012. godine sve obaveze prema radnicima po osnovu zarada i prema državi po osnovu javnih prihoda su na vreme izmirine, kao i obaveze prema bankama po osnovu kredita i kamata.

Zapošljavanjem mladog i kvalitetnog kadra, transferom znanja od starijih i iskusnijih kolega i prihvatanjem najnovijih tehnologija, plan je da se na srednji rok učvrsti pozicija lidera u regionu, kako u oblasti izgradnje energetskih i telekomunikacionih objekata, tako i u oblasti inženjeringu i projektovanja. Strateškim povezivanjem sa najvećim svetskim proizvođačima opreme i kompanijama iz branše i učešćem u poslovima na svim kontinentima ostvaruje se dugoročni plan – da se postane važan činilac na svetskom tržištu.

Obzirom da se kompanija bavi izgradnjom infrastrukture, gde na poslovanje značajno utiču cene berzanske robe (nafta, čelik, aluminium, bakar) koje su indeksirane u stranoj valuti, izloženost valutnom riziku je značajna. Negativan uticaj ublažava se partnerstvima sa dobavljačima kako bi se obezbedila stabilnost cena na dovoljno dug rok, upotrebovali valutnih klauzula u ugovorima sa investitorima, skraćivanjem opcije ponde na najkraću razumnu meru i pokušajima da se u postupku ugovaranja poslova po principu "ključ u ruke" dogovori avarsno plaćanje nabavke materijala. Takođe, u periodima izražene nestabilnosti domaće valute pribegava se upotrebi FX forwarda i sličnih bankarskih proizvoda, čime se uz određenu cenu eliminiše valutni rizik.

Finansijska kriza negativno utiče na poslovanje preduzeća, pre svega kroz smanjeni obim investicija privatnih i javnih investitora zbog nedostatka sredstava i povećanog rizika ulaganja. Kao odgovor na to, kompanija je prinuđena da nivo prihoda održava ugovaranjem većeg broja manjih poslova sa manjom profitnom stopom, kao i izlaskom na tržišta u regionu. Osim toga, na likvidnost negativno utiču kašnjenja u plaćanju od strane investitora, ali se povećanjem obima posla postiže da likvidnost ipak ne bude ugrožena. Sve to za posledicu ima usporen i smanjen obim investicija, kao i povećani napor da se održi kontinuitet u radu.

Nakon podnošenja finansijskih izveštaja za 2012. godinu društvo je potpisalo sa akcionarskim društvom za prenos električne energije i upravljanjem elektroenergetskih sistemom Makedonije - AD MEPSO dva ugovora o izgradnji dalekovoda 110kV OHTL "SS Skopje 1 - SS Jugohrom - SS Tetovo 1" čija je vrednost 3.558.144 EUR-a i 400kV Štip - Makedonsko/Srpska granica čija je vrednost 9.677.038 EUR-a, čija realizacija počinje u prvoj polovini 2013. godine.

GENERALNI DIREKTOR

Mladen Žujković dipl.el.ng.

FINANSIJSKI DIREKTOR

Omiljena Đorđević, dipl.ecc.

IV. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEZ IZVEŠTAJA

Odvorna lica za sastavljanje godišnjeg izveštaja su:

1. Mladen Žuković – generalni direktor koji je potpisao finansijske izveštaje za 2012. godinu
2. Omljena Đorđević – finansijski direktor

Potvrđujemo, prema našem najboljem saznanju i uverenju, sledeće činjenice:

1. Finansijski izveštaji Društva su prikazani u skladu sa računovodstvenim politikama Društva i računovodstvenim politikama Republike Srbije.
2. Finansijski izveštaji su sastavljeni uz primenu međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja i daju istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju društva, dobitima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu.
3. Društvo je uredno izvršavalo sve ugovorne obaveze koje bi, u slučaju neizvršavanja, mogle da se odraze na istinitost finansijskih izveštaja. Ne postoje nikakvi sporovi zbog neizvršavanja obaveza prema državnim organima koji proističu iz finansijskog poslovanja.
4. Društvo ima valjanu dokumentaciju o svojini nad sredstvima kojima raspolaže i u poslovnim knjigama smo prikazali sve obaveze, kako stvarne, tako i potencijalne.

GENERALNI DIREKTOR

Mladen Žuković, dipl.el.ng.

FINANSIJSKI DIREKTOR

Omljena Đorđević, dipl.ecc.

V.

Odluka nadležnog organa o usvajanju godišnjih finansijskih izveštaja nije doneta iz razloga što do datuma obaveze dostavljanja godišnjeg izveštaja nije održana Skupština akcionara.

VI.

Odluka o raspodeli dobiti za 2012. godinu nije doneta iz razloga što do datuma obaveze dostavljanja godišnjeg izveštaja nije održana Skupština akcionara.

